evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SECESE

VY_32_INOVACE_DVK1302

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Umění přelomu 19. a 20. století
- Předmět: DVK / 4. ročník
- Anotace: Obrazová charakteristika vývoje secesního umění

SECESE

SECESE

- latinsky secessio - odloučení, oddělení, odchod), termín označující ve výtvarném umění mezinárodní slohové hnutí trvající od posledních dvou desetiletí 19. století až do počátku první světové války ve 20. století.

- Termín secese je používán *v českých zemích a Rakousku* (Sezessionsstil, podle budovy Wiener Sezession, 1899).
- *V Anglii*, kde se hnutí zrodilo, je nazýváno převážně modern style (moderní sloh). Obdobně, style moderne, bylo hnutí zprvu nazýváno i ve *Francii*. Později na přelomu století se rozšířil již termín l' art nouveau (nové umění;); tento termín zobecněl natolik, že se v současnosti prosadil i v anglosaských zemích.
- V *Německu* je údobí nazýváno Jugendstil (patrně podle mnichovského časopisu Die Jugend, založen 1896).

- Literárně a obrazně je údobí, do něhož hnutí spadá, nazýváno la belle époque (francouzsky krásná epocha).

SECESE

- Hnutí, ve svém stylotvorném úsilí zprvu soustředěné jen na umělecké řemeslo, vzniklo v Anglii a termín se až do přelomu století téměř výhradně vztahoval jen k němu.
- Rozvoj obrody architektury, řemesla a užitých umění je v Anglii spojen se založením **Art and Crafts Exhibition Society** (1883)
- Rozhodující podněty přinášely uměleckořemeslné práce vycházející z dílny W. Morrise (Morris, Marshall and Faulkner, Londýn). Prosazovaly nejen nové tvarosloví, např. v typografii, ilustracích, plakátu, skle, keramice, špercích, tapetách, nábytku apod., ale přihlížely také k hodnotám materiálů, k citovosti, ale i účelnosti; snahy zas i dobové od oblečením.
- Pro hnutí klíčové úsilí o vytvoření nové a celistvé výtvarné kultury vedlo k prolnutí architektury, považované za vůdčí složku, s ostatními druhy umění, především uměleckým řemeslem a sochařstvím.

SECESE

- Pro výtvarný názor je příznačné dekorativní a ornamentální cítění, jasná barevná harmonie (výzkumy A. Hölzela), lineárnost (výzkumy T. Lippse) a plošnost.

- Hnutí bylo ovlivněno východními vlivy, např. japonským stylem ukiyo-e, indonéskými wajangami a batikou, dekorem islámské keramiky, vlivem starověkých středomořských kultur, např. krétským a minojským rostlinným ornamentem i středověkými dřevořezy a textiliemi; část hnutí vnímavě přijala inspiraci i lidovým uměním (V. Kandinskij).

- Hnutí *tvoří přechod k moderním směrům 20. století* - k fauvismu, expresionismu (E. Munch, E. Schiele, skupina Die Brücke) i k abstraktnímu malířství (F. Kupka, V. Kandinskij, skupina Der Blaue Reiter).

ANGLICKÁ SECESE

- **Anglické hnutí** bylo připravováno **prerafaelisty**, i inspirací, kterou do nové obraznosti vnášel **W. Blake** a další.
- Za prvního teoretika nového stylu je považován W. Crane.
- Mezi významné tvůrčí osobnosti je řazen A. H. Mackmurdo, tvůrce první secesní knižní úpravy (1883), knižní grafik **A. Beardsley** a další.

W. Blake

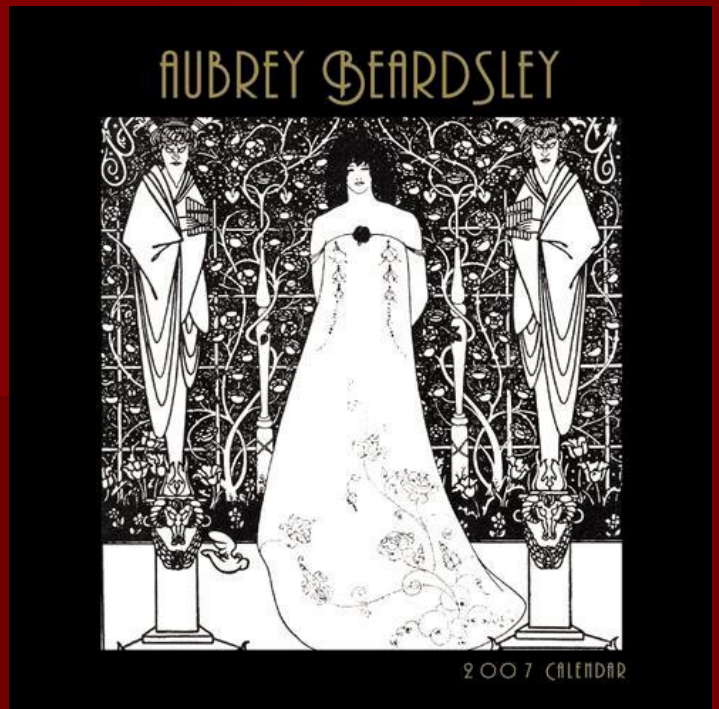

Aubrey Vincent Beardsley
(1872 – 1898)

Anglický typograf, spisovatel a ilustrátor, Představitel dekadence, symbolismu a secese

Aubrey Beardsley

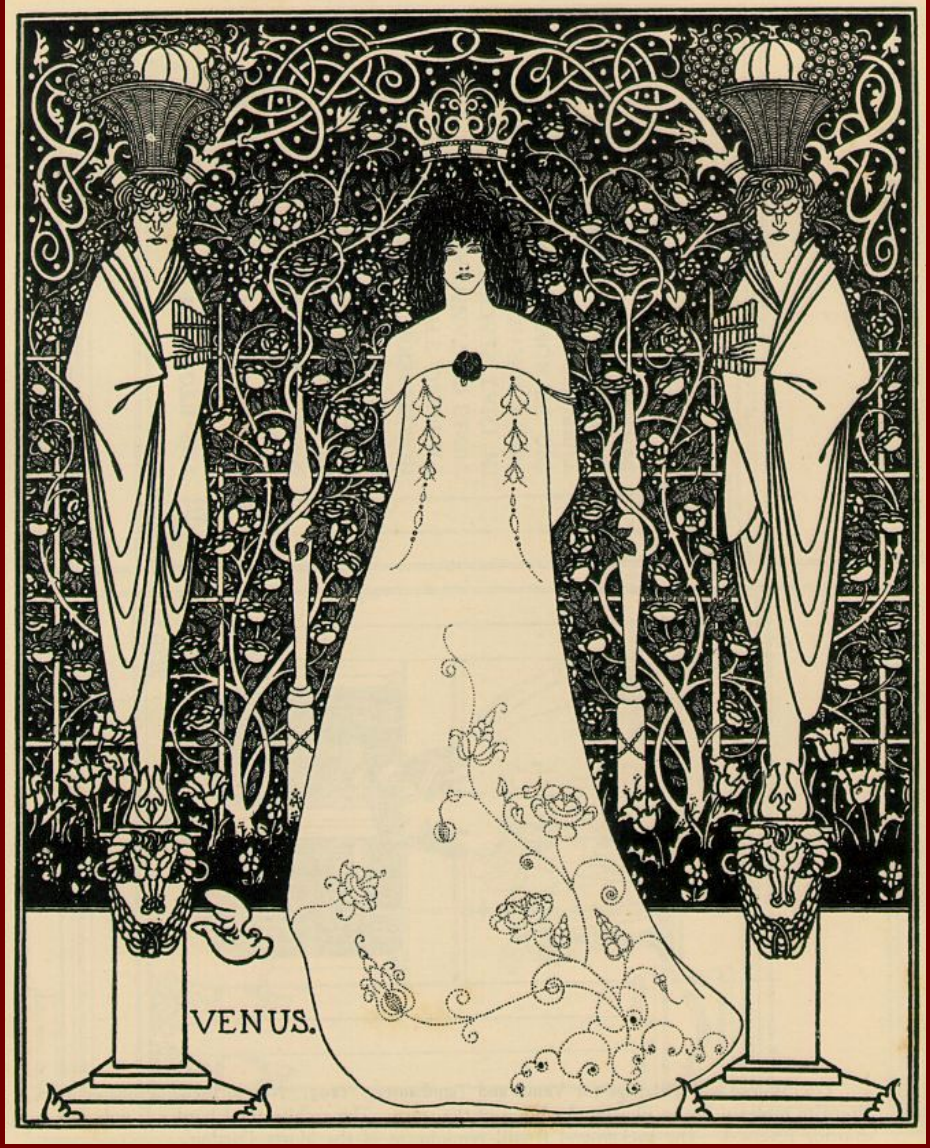
VENUS.

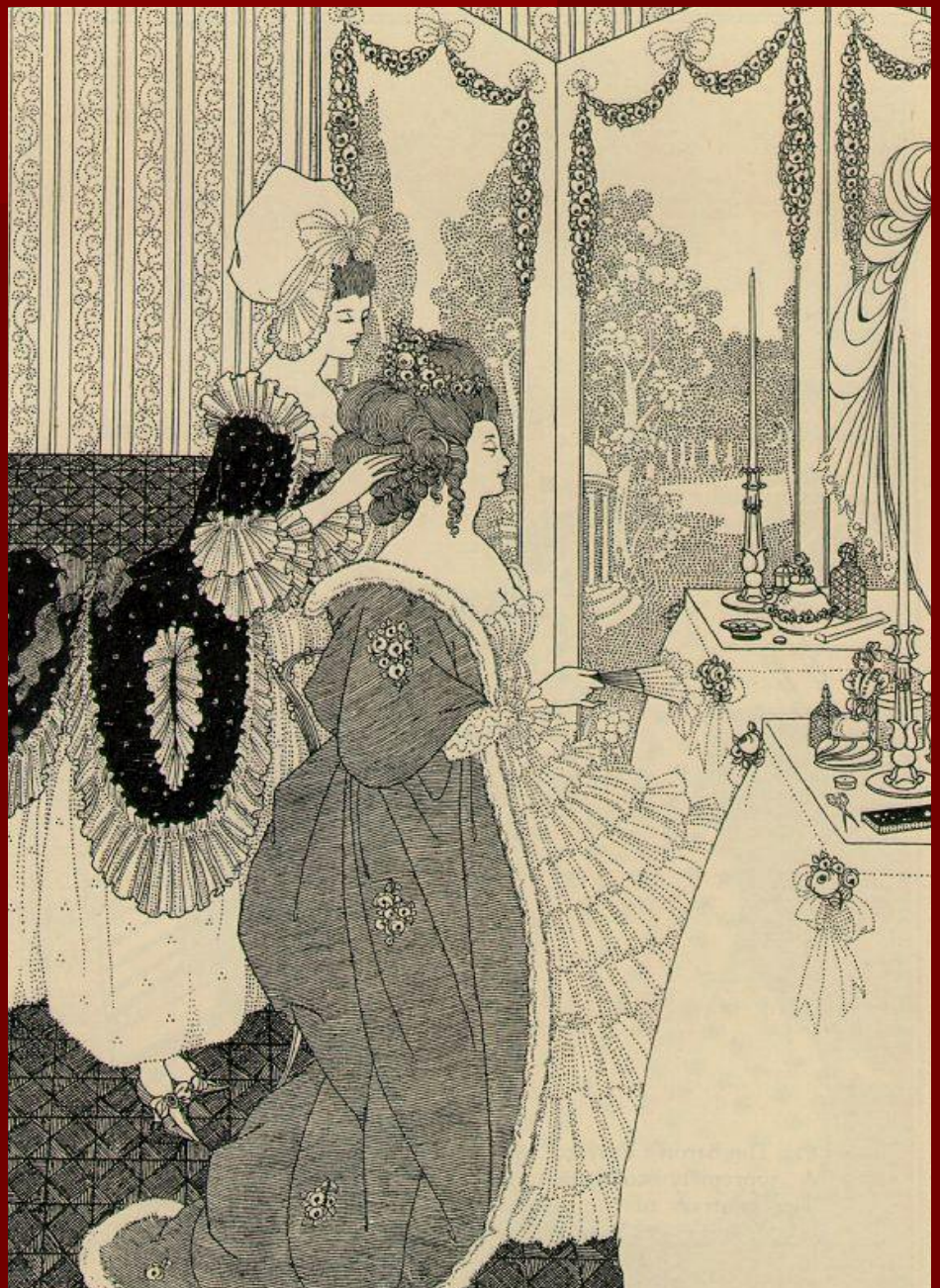

Aubrey Beardsley

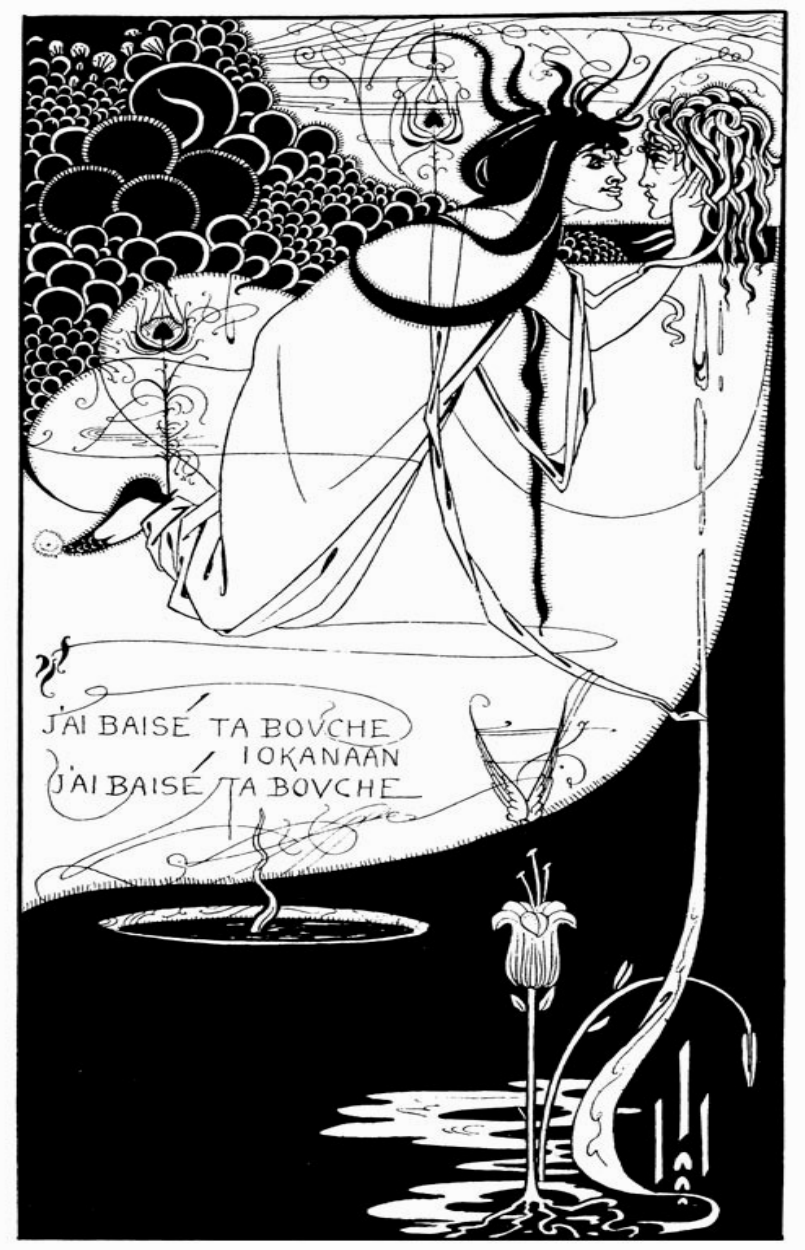

The Peacock Skirt, 1892.
Salomé, 1895.

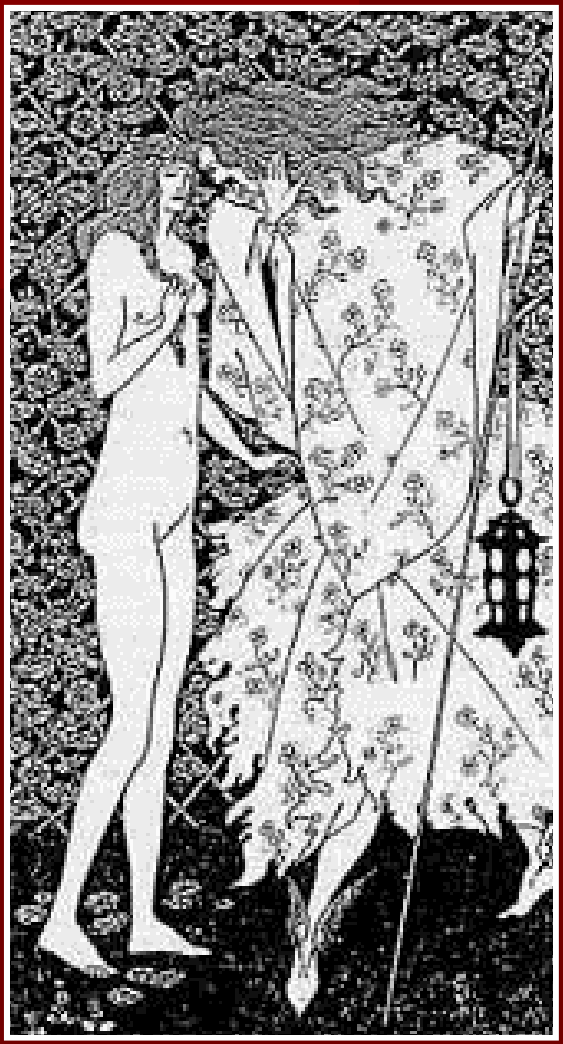

Walter Crane
Neptuns Pferde
1893

Walter Crane
1845 –1915
was an English artist and book illustrator

Walter Crane
illustration
Princess Belle-Etoile
The Frog Prince

- **Charles Rennie Mackintosh** (1868–1928) byl skotský architekt a designér.
- Byl hlavním představitelem secese ve Skotsku, kde si vytvořil vlastní dekorativní lineární směr secese.
- V díle **Ch. R. Mackintoshe** vrcholí snahy hnutí **Art and Crafts**.
- Svým dílem ovlivnil umělce Kolomana Mosera či Josefa Hoffmanna.

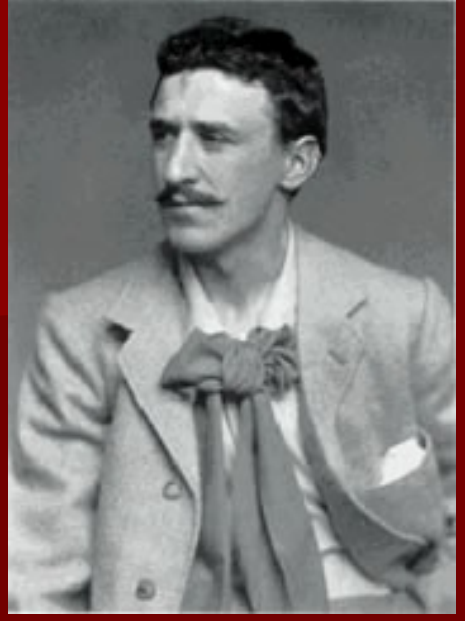

MACKINTOSH

Glasgow School of Art 1897 - 1899

Glasgow School of Art
1897 - 1899

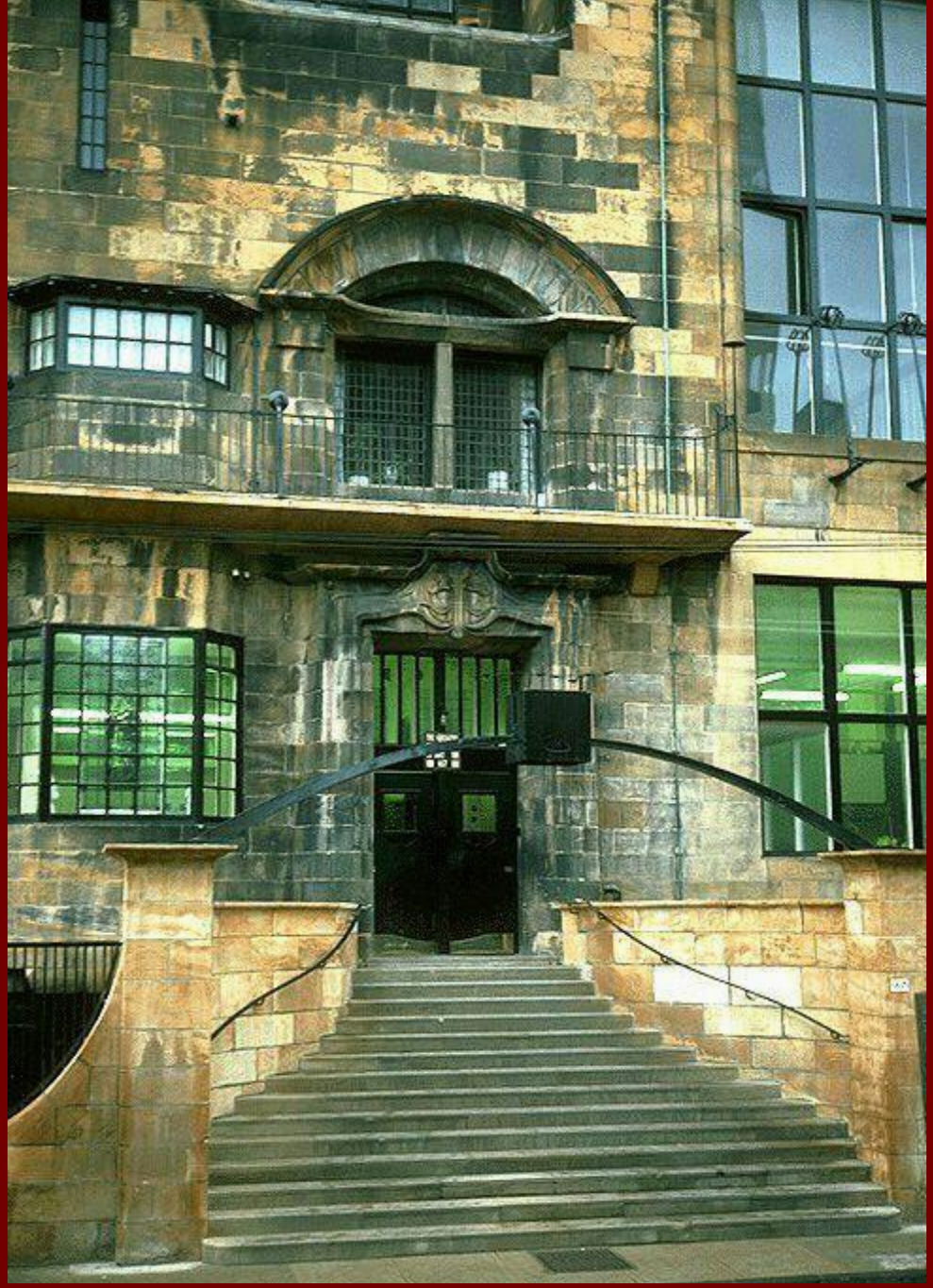

the main entry

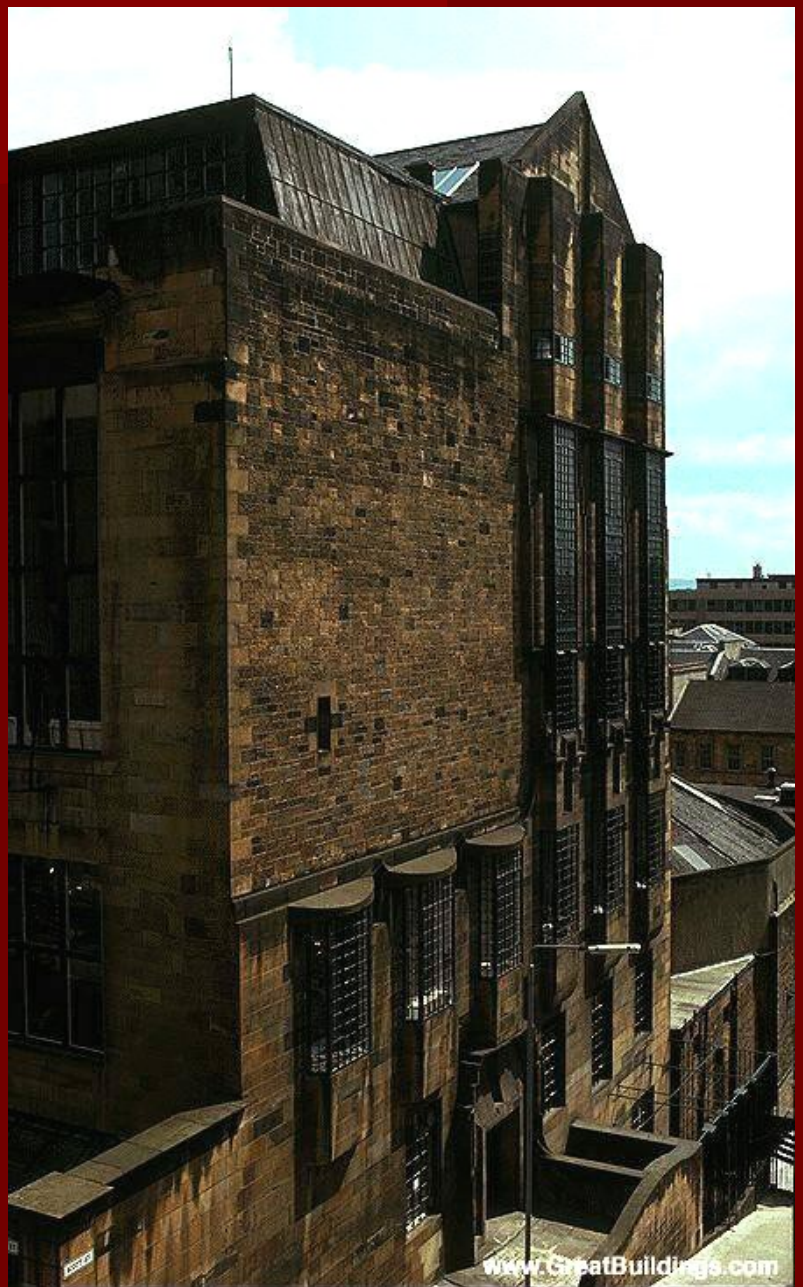

west end exterior

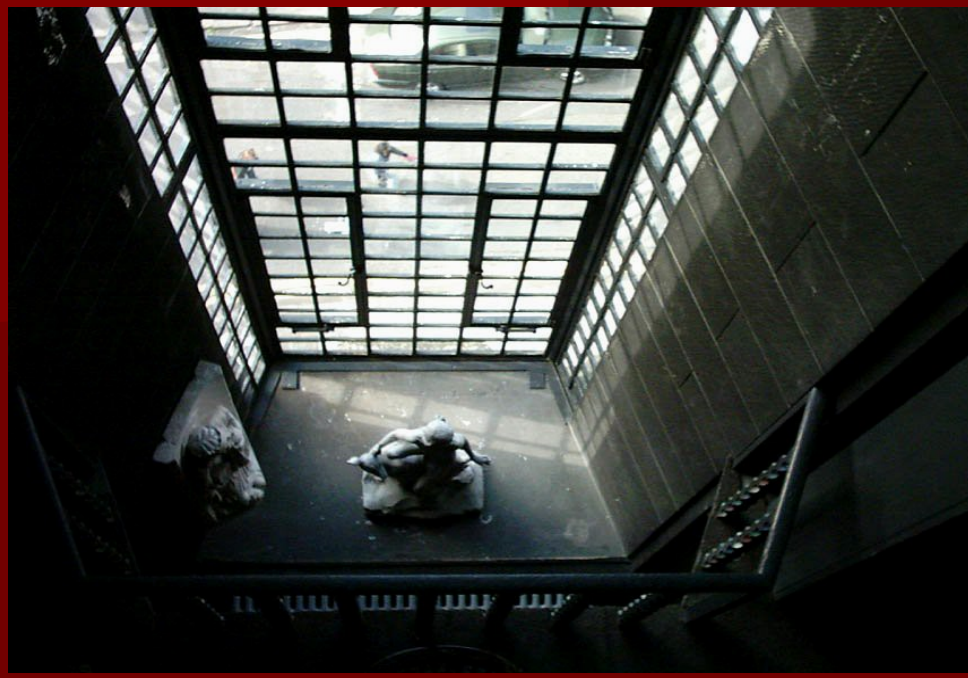

Charles Rennie Mackintosh
Glasgow School of Art

Ch. R. Mackintosh
Cranstonova čajovna
(1907-1911)

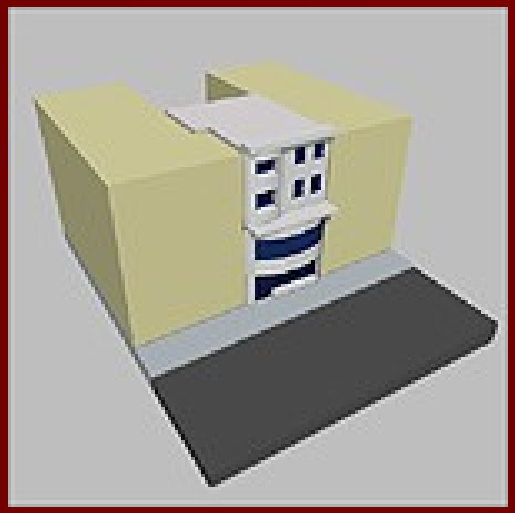

Ch. R. Mackintosh
Cranstonova čajovna
(1907-1911)

HENDERSON
THE JEWELLERS
DIAMOND EVENT
HALF PRICE

The Room de Luxe at **The Willow Tearooms**, Glasgow designed by **Charles Rennie Mackintosh** in collaboration with Margaret MacDonald for Catherine Cranston.

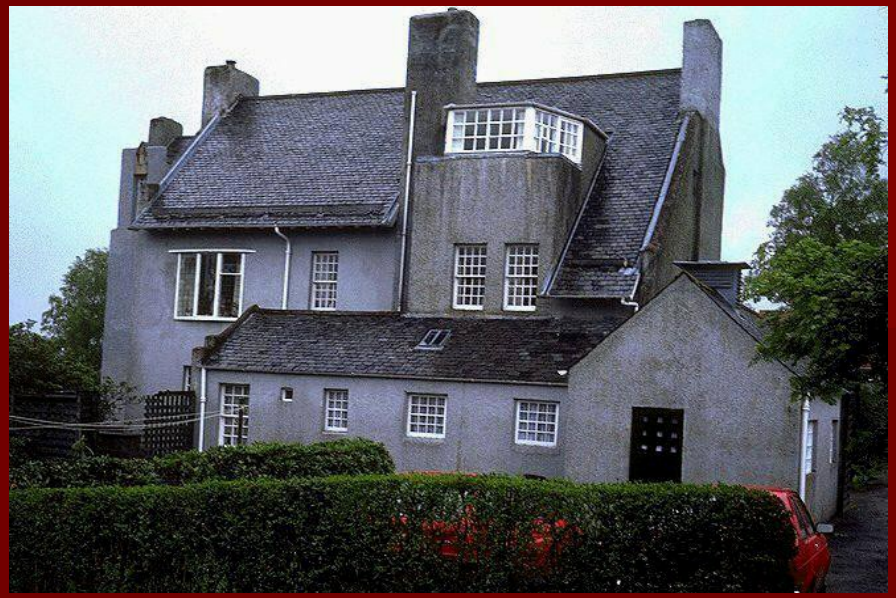

Charles Rennie Mackintosh
Hill House at Helensburgh
Scotland, 1902 to 1903

Hill House Chair

Panel by Charles Rennie Mackintosh. Designed in 1901 for House for an Art Lover, in Belahouston, Glasgow.

Piano in House for an Artlover designed by Mackintos

http://www.tumblr.com/tagged/charles-rennie-mackintosh?before=1338560313

Hector Guimard

SECESE VE FRANCII

- Z britských ostrovů se moderní styl rychle přenesl do **Francie**, kde byl vnímavě přijat
- již 1891 se konala v Paříži výstava uměleckého řemesla.
- z uměleckého řemesla vyšla i architektura **Hectora Guimarda –** dodnes jsou dochované historické **stanice pařížského Metra**

Hector Guimard

Hector Guimard

Hector Guimard

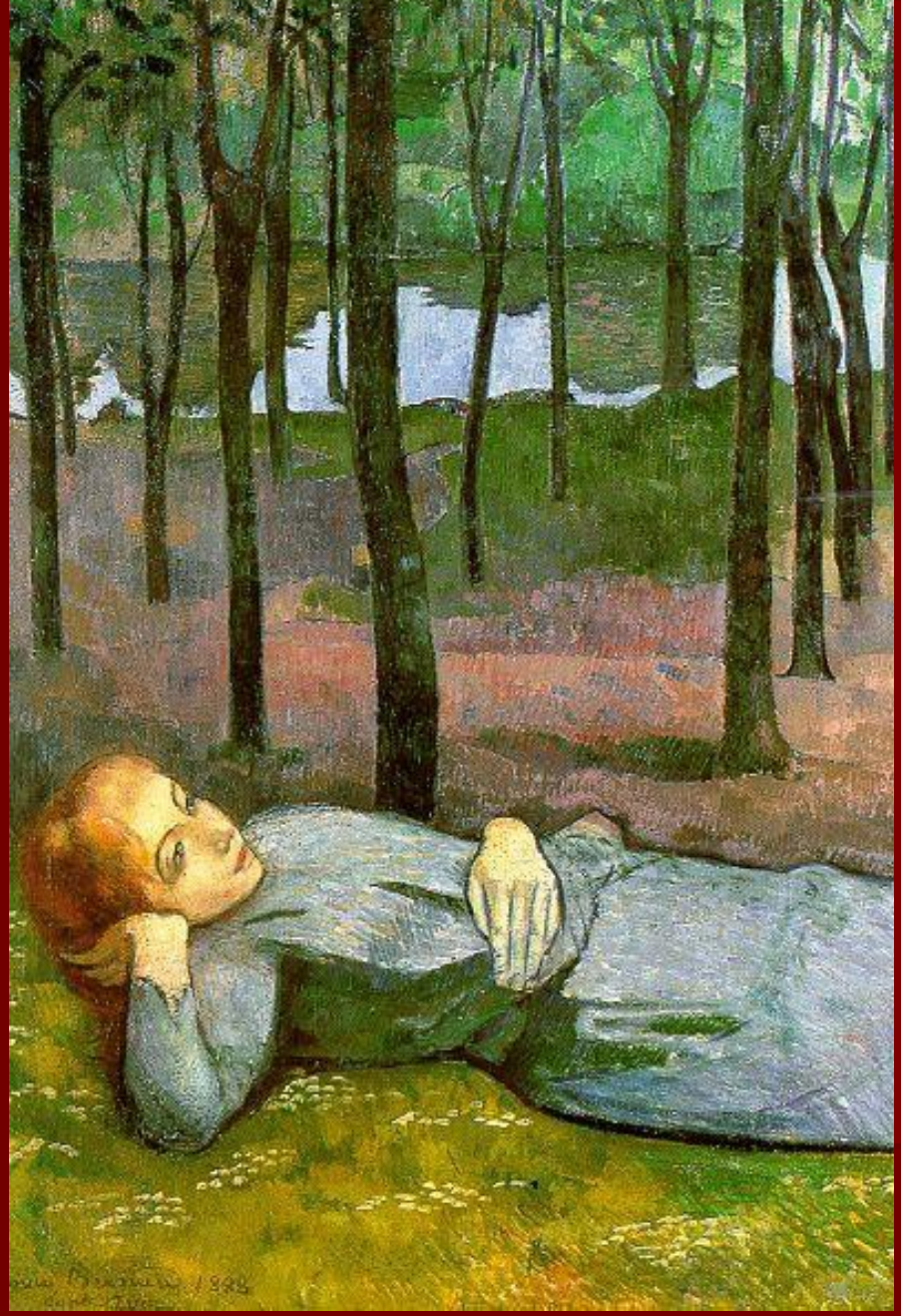

E. Bernard

SECESE VE FRANCII

Nové cítění se prosadilo i v malbě a sochařství

např. v dílech **H. Toulouse -Lautreca, Augusta Rodina** (měl zvláště silný vliv na české secesní sochařství),

A. Muchy, P. de Chavannes, G. Moreaua, E. Bernarda, P. Sérusiera, F. Vallotona, ve skle E. Gallého a špercích, které vytvářel R. Lalique.

- Na nový názor působil v tomto prostředí postimpresionismus z okruhu Nabis a pont-avenské školy a teoretické názory **M. Denise**.

Maurice Denise

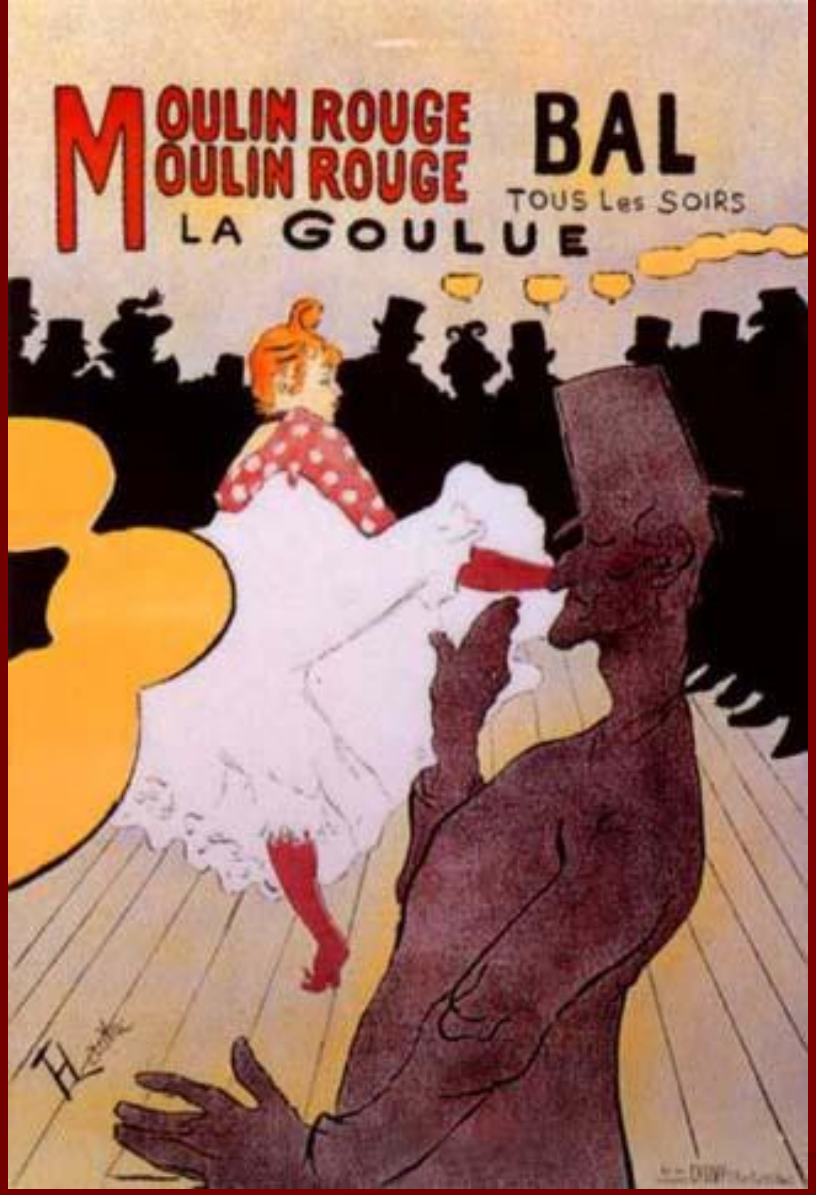

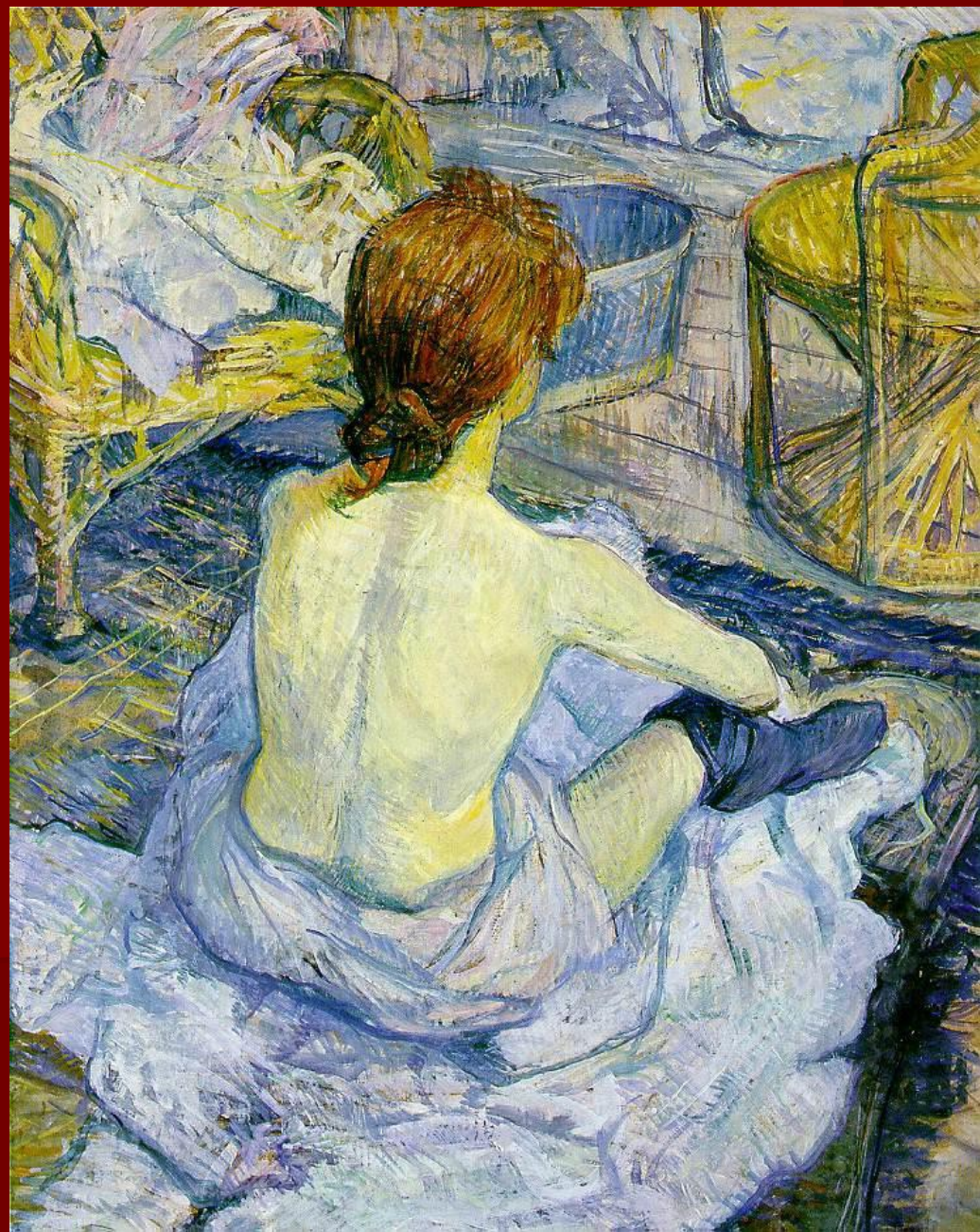

Henri de Toulouse - Lautrec

ŠPANĚLSKÁ SECESE

- Ve **Španělsku** mělo hnutí své stoupence především **v architektuře**

- **Antonio Gaudí**

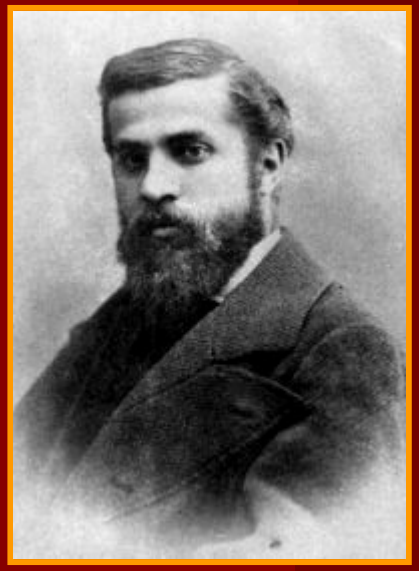

Antoni Gaudí i Cornet (1852 - 1926) katalánský architekt, významný představitel secese.

Gaudí Antonio / Casa Batllo,
Barcelona, Spain 1905-07

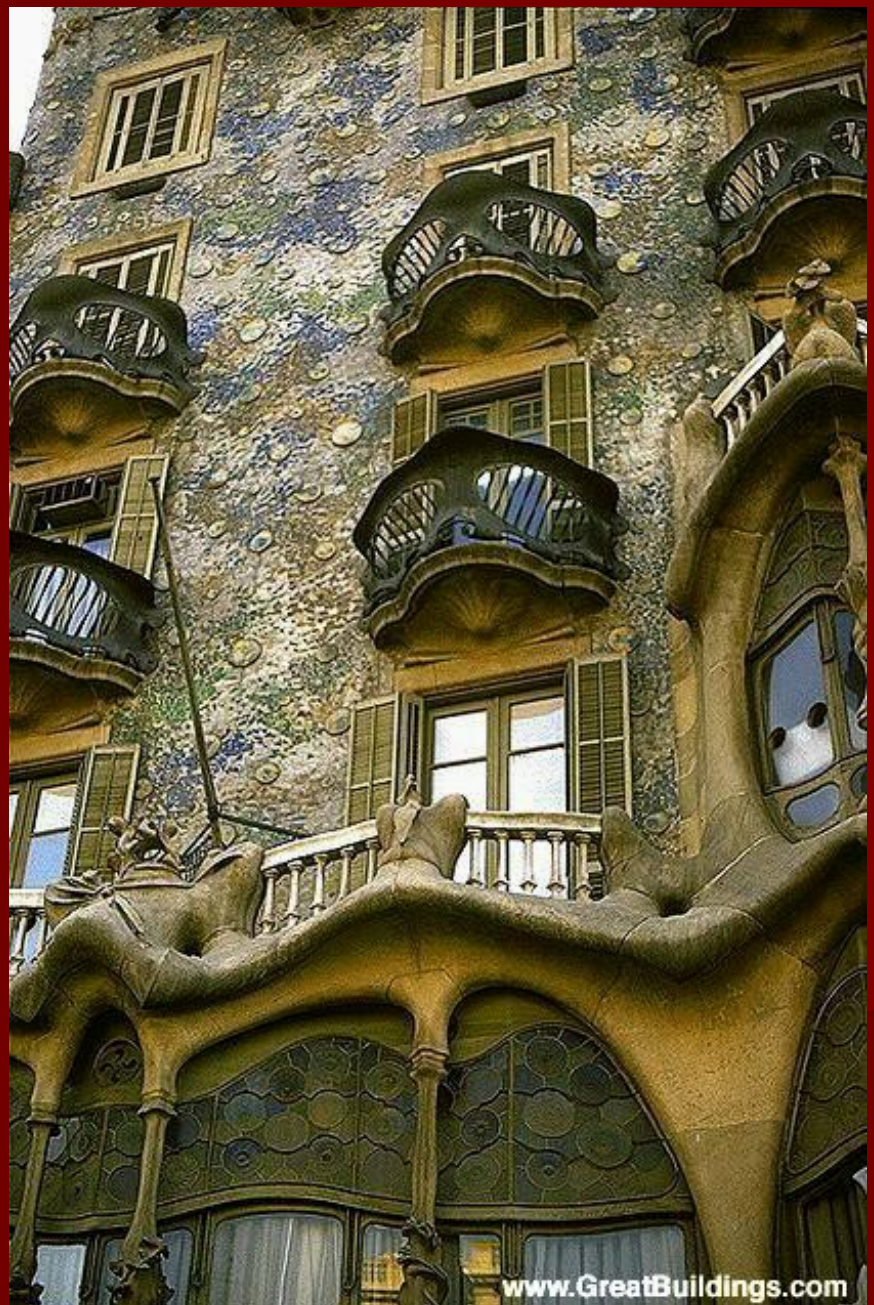

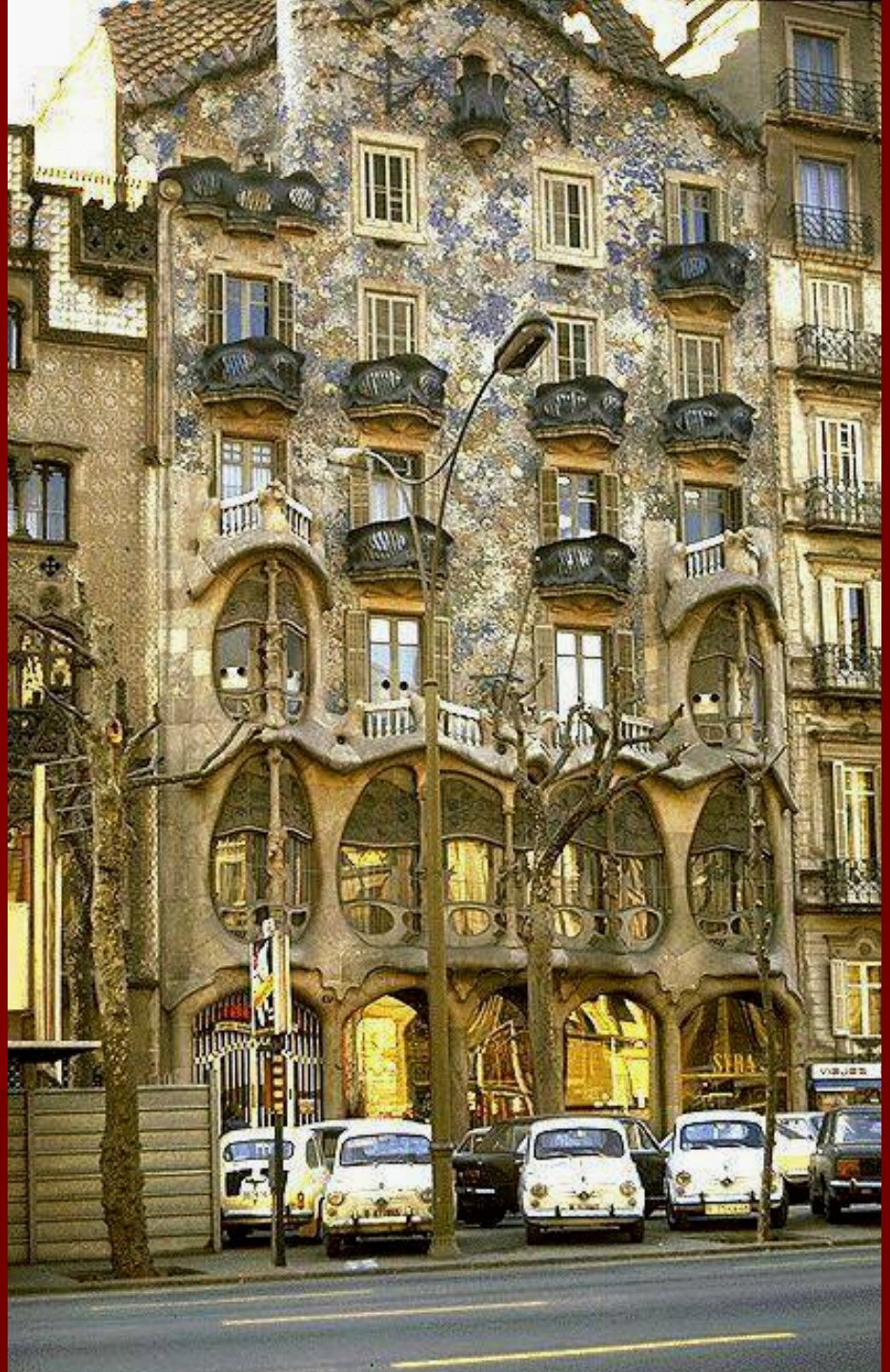

Gaudí Antonio
Casa Batllo,
Barcelona, Spain
1905-07

Gaudí Antonio

Casa Batllo, Barcelona, Spain, 1905-07

Gaudí Antonio

Casa Mila Barcelona, Spain 1905-10

Gaudí Antonio
Casa Mila
Barcelona, Spain
1905-10

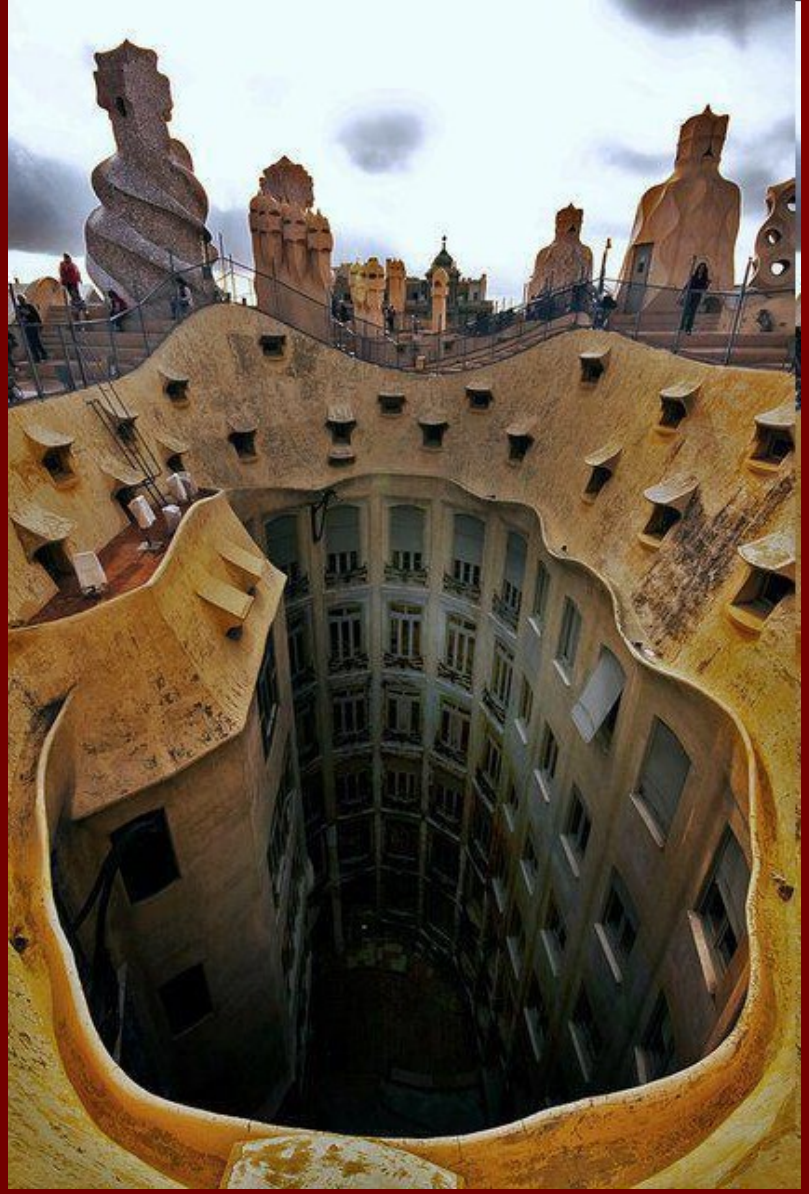

Gaudí Antonio
Casa Mila
Barcelona, Spain
1905-10

Gaudí Antonio
Casa Mila
Barcelona, Spain
1905-10

Gaudí Antonio
Casa Mila
Barcelona, Spain
1905-10

Gaudí Antonio
Park Güell
Barcelona, Spain.
1900-14

Gaudí Antonio

Park Güell Barcelona, Spain. 1900-14

Gaudí Antonio
Park Güell
Barcelona, Spain. 1900-14

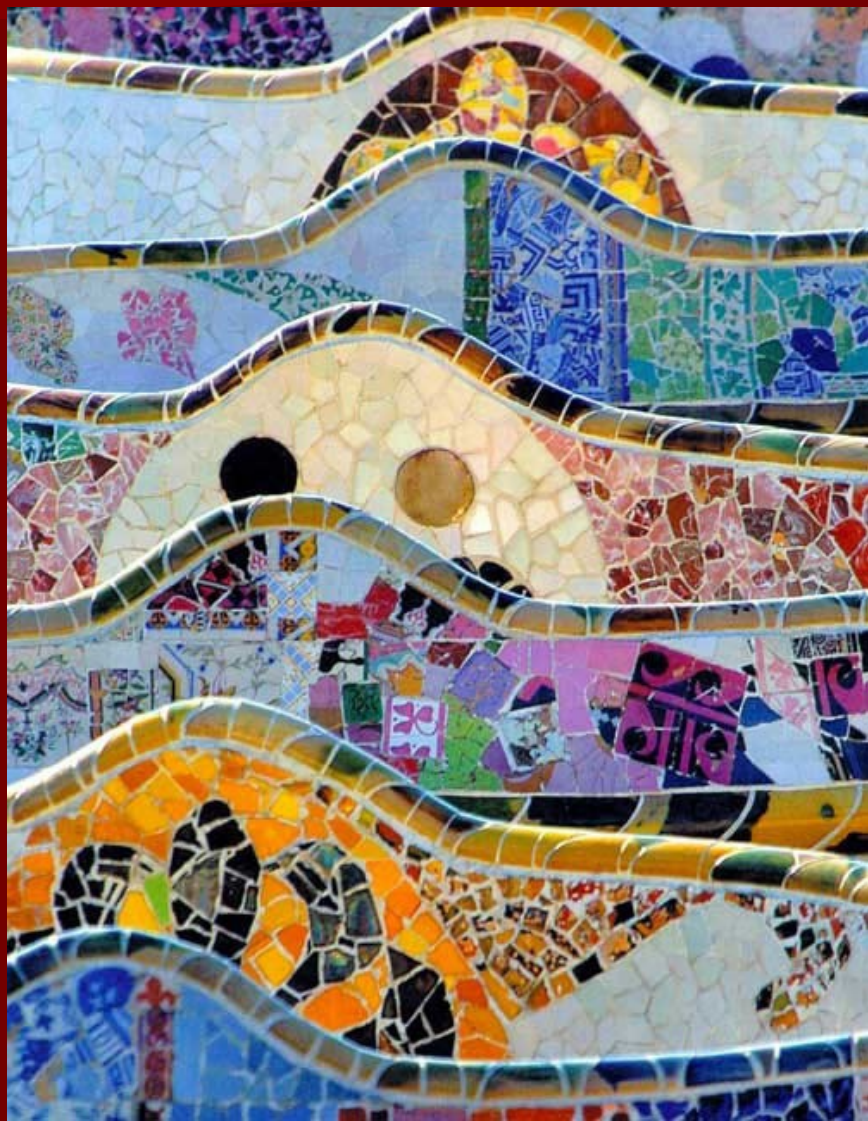

Gaudí Antonio
Park Güell
Barcelona, Spain. 1900-14

Gaudí Antonio
Park Güell
Barcelona, Spain. 1900-14

Gaudí Antonio
Park Güell
Barcelona, Spain. 1900-14

Gaudí Antonio
Church of the Sagrada Familia,
Barcelona, Spain, begun 1884

Gaudí Antonio
Church of the Sagrada Familia,
Barcelona, Spain, begun 1884

Gaudí Antonio
Church of the Sagrada Familia,
Barcelona, Spain, begun 1884

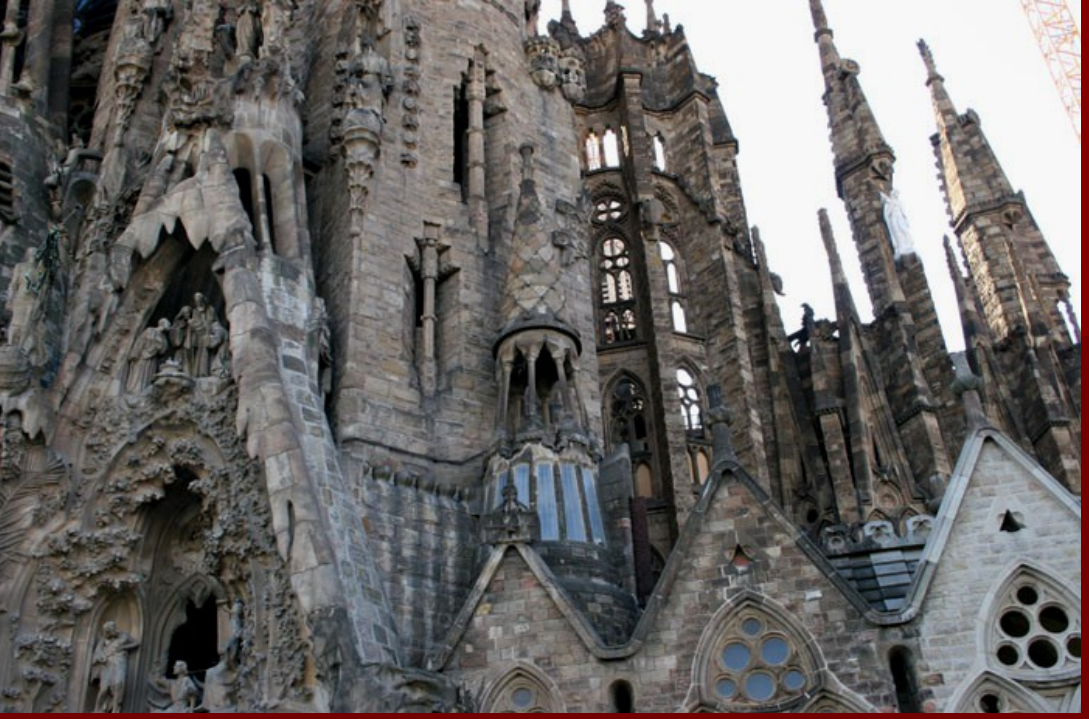

Gaudí Antonio
Church of the Sagrada Familia,
Barcelona, Spain, begun 1884

Gaudí Antonio

Church of the Sagrada Familia,

Barcelona, Spain, begun 1884

Gaudí Antonio
Church of the Sagrada Familia
Barcelona, Spain, begun 1884

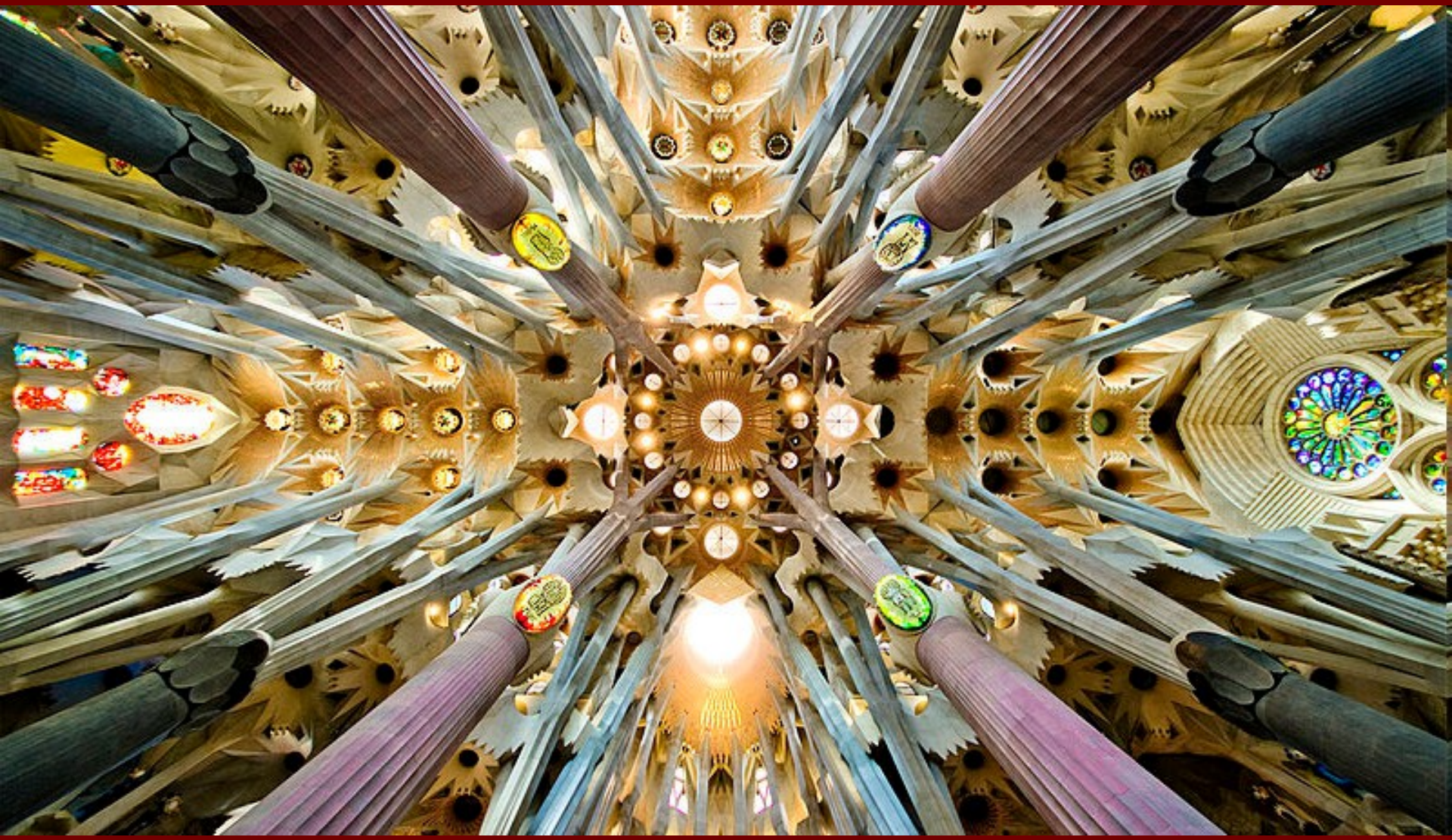

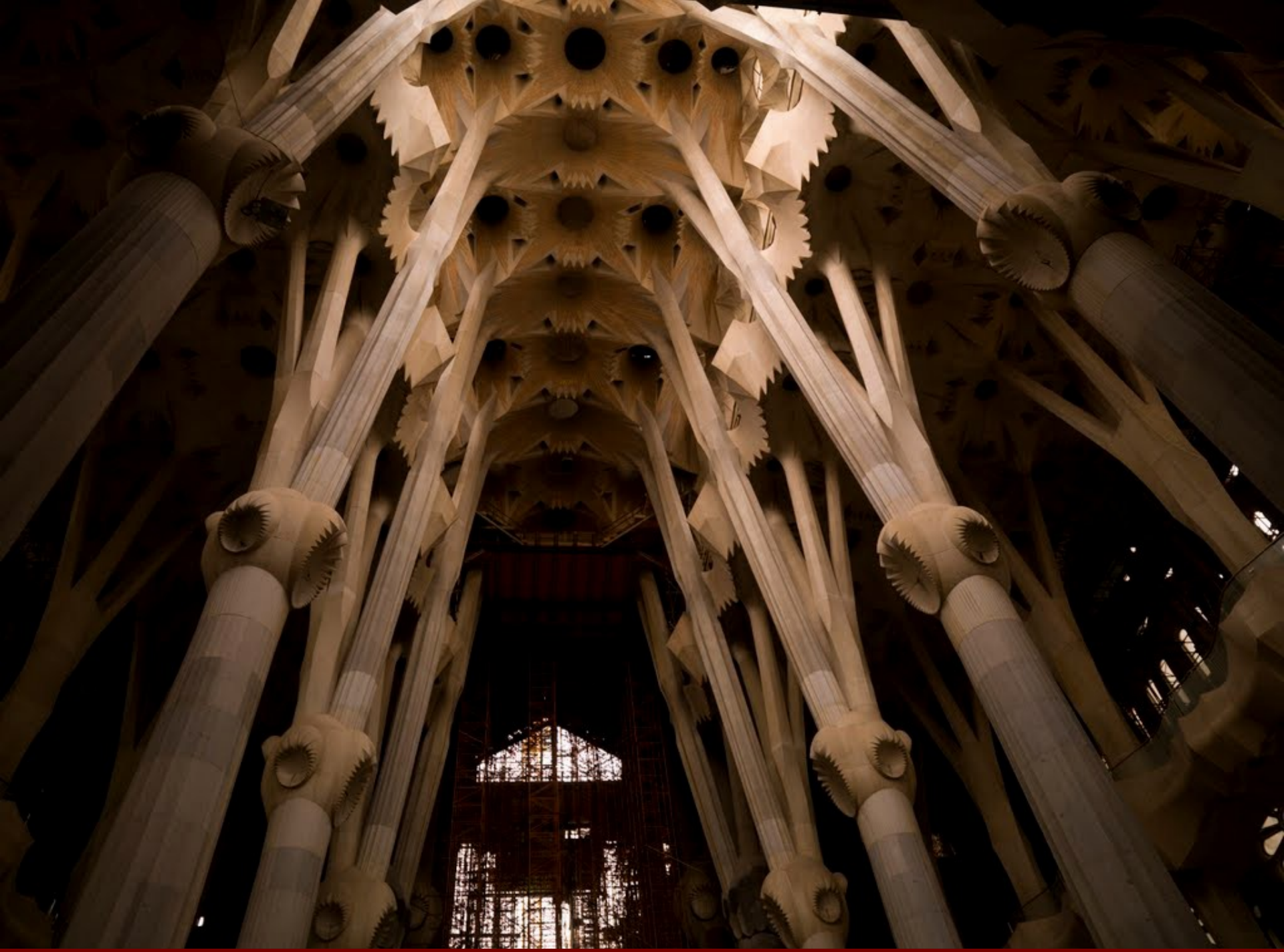

RAKOUSKÁ SECESE

- **Rakouská secese**, stejně jako německá, vstřebala barokní a rokokové prvky a Vídeň se brzy stala jedním z nejdůležitějších středisek hnutí **Wiener Sezession (1897)**, k němuž patří rakouští architekti **Otto Wagner**, **Josef Maria Olbrich,** Čech **Josef Hoffmann**, malíři **Gustav Klimt, Egon Schiele**, rané dílo O. Kokoschky, návrhář K. Moser a další.

Max Hegele
Jugendstil painted decor – Friedhofskirche zum Heiligen Karl Borromäus Vienna

- **Otto Wagner** (1841-1918) rakouský architekt, urbanista a teoretik architektury.
V roce 1895 vydává teoretické dílo *Moderne Architektur*, ve kterém požaduje užitkový styl založený na účelnosti, vhodně zvoleném materiálu a konstrukci.

Je hlavním představitelem **vídeňské secese** (Jugendstil).
Jeho pozdní (geometrická secese) dílo se značně blíží puristické architektuře

Otto Wagner Kostel ve Steinhofu (1902–1904)

Otto Wagner Wien, Majolikahaus Wienzeile 40, Detail;

COPY
www.GreatBuildings.com

www.GreatBuildings.com

Otto Wagner Vídeňská podzemní dráha, Hofpavillon Hietzing

- **Josef Maria Olbrich** (1867 Opava – 1908 Düsseldorf) byl česko-rakouský architekt, designér a malíř, pracoval s kovem, textiliemi a grafikou.
- Byl důležitou osobností secesního hnutí ve Vídni.

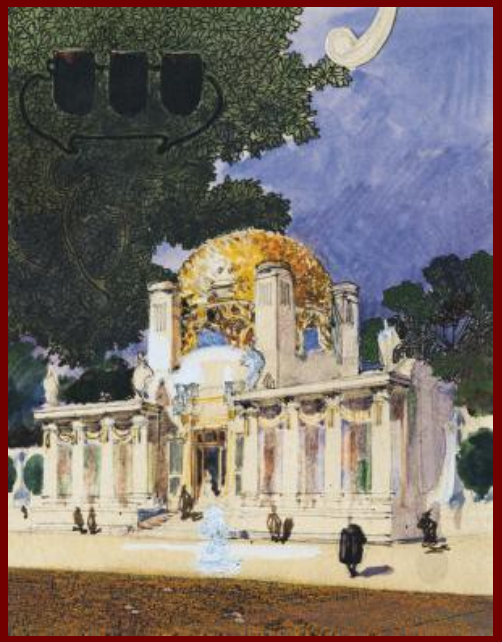

Josef Maria Olbrich
Výstavní pavilon Secession ve Vídni (1898)

SECESSION
VER SACRUM

Josef Maria Olbrich
Výstavní pavilon Secession
ve Vídni (1898)

DER·ZEIT·IHRE·KVNST·
DER·KVNST·IHRE·FREIHEIT·
R·SACRVM·
www.GreatBuildings.com

Josef Maria Olbrich Dům Ernst Ludwig na Mathildenhöhe, Darmstadt

Josef Maria Olbrich
Dům Ernst Ludwig
na Mathildenhöhe
Darmstadt

Gustav Klimt

1862 - 1918,
rakouský malíř
představitel vídeňské secese.
Autor dekorativních maleb (divadlo v Karlových Varech, strop vídeňské univerzity), portrétů, krajin, plakátů (Théseus s Mínótaurem) a alegorických kompozic (Tři lidské věky, Judith).

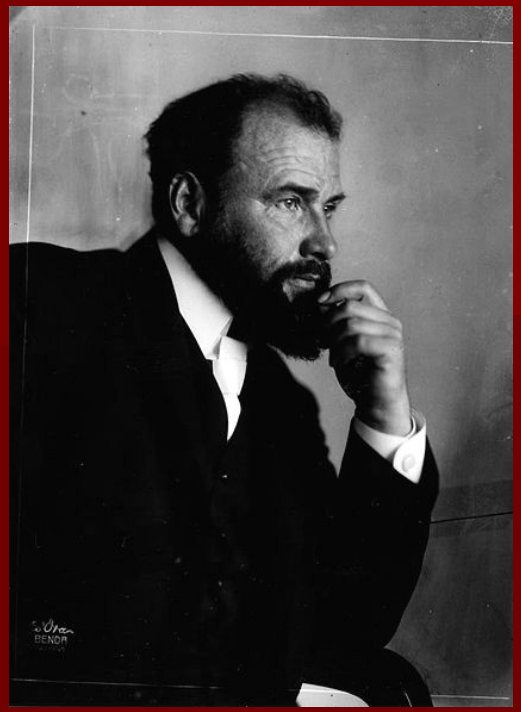

Judith I / 1901

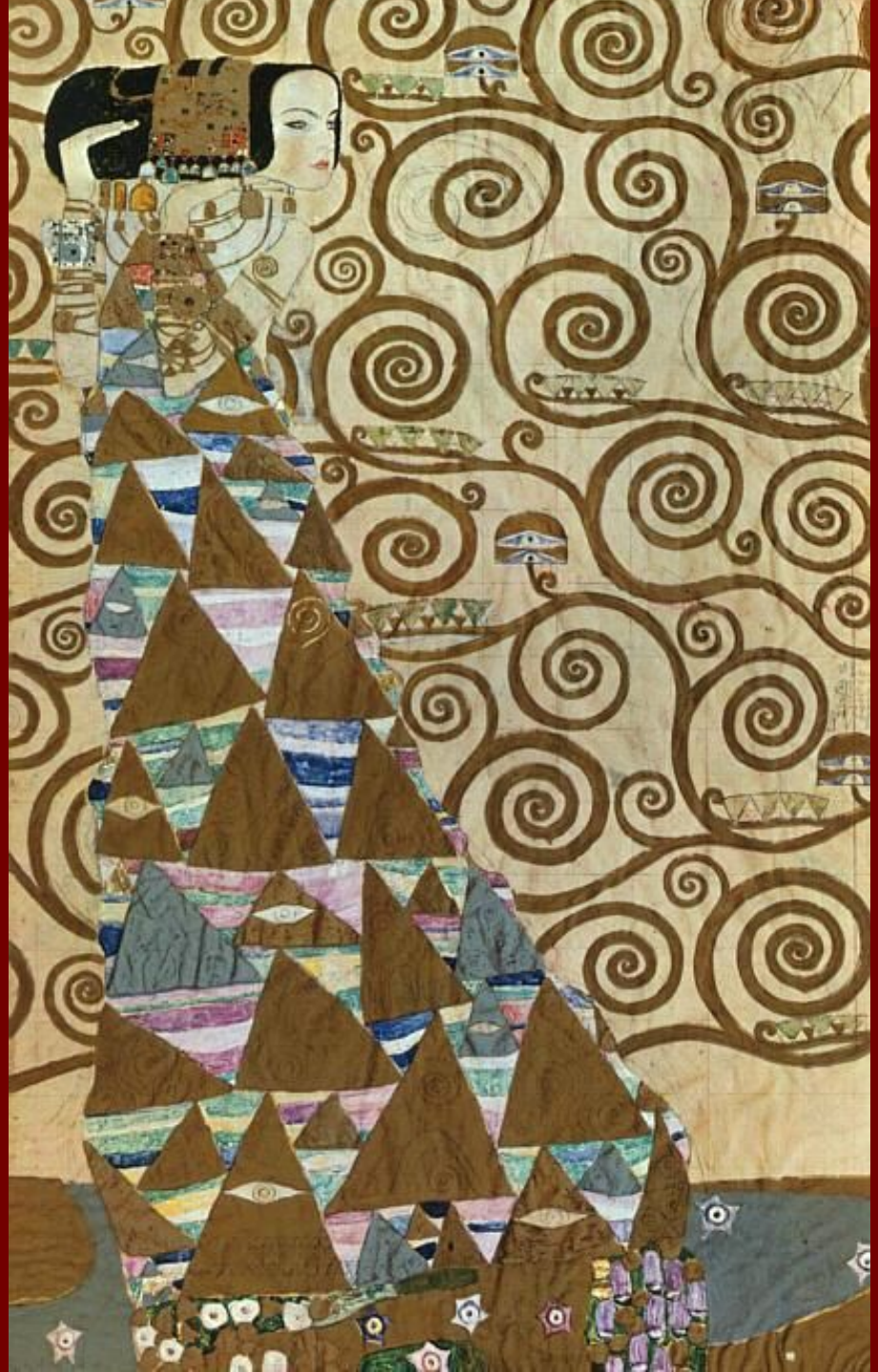

Gustav Klimt /
Expectation
Očekávání
1905-09

Gustav Klimt
Danae
1907-08

KLIMT
GUSTAV

Adele Bloch-Bauer I

1907

Gustav Klimt
Death and Life

Gustav Klimt
Malcesine on Lake Garda
1913

Hope I / 1903

Margaret Wittgenstein /1905

Judith II / 1909

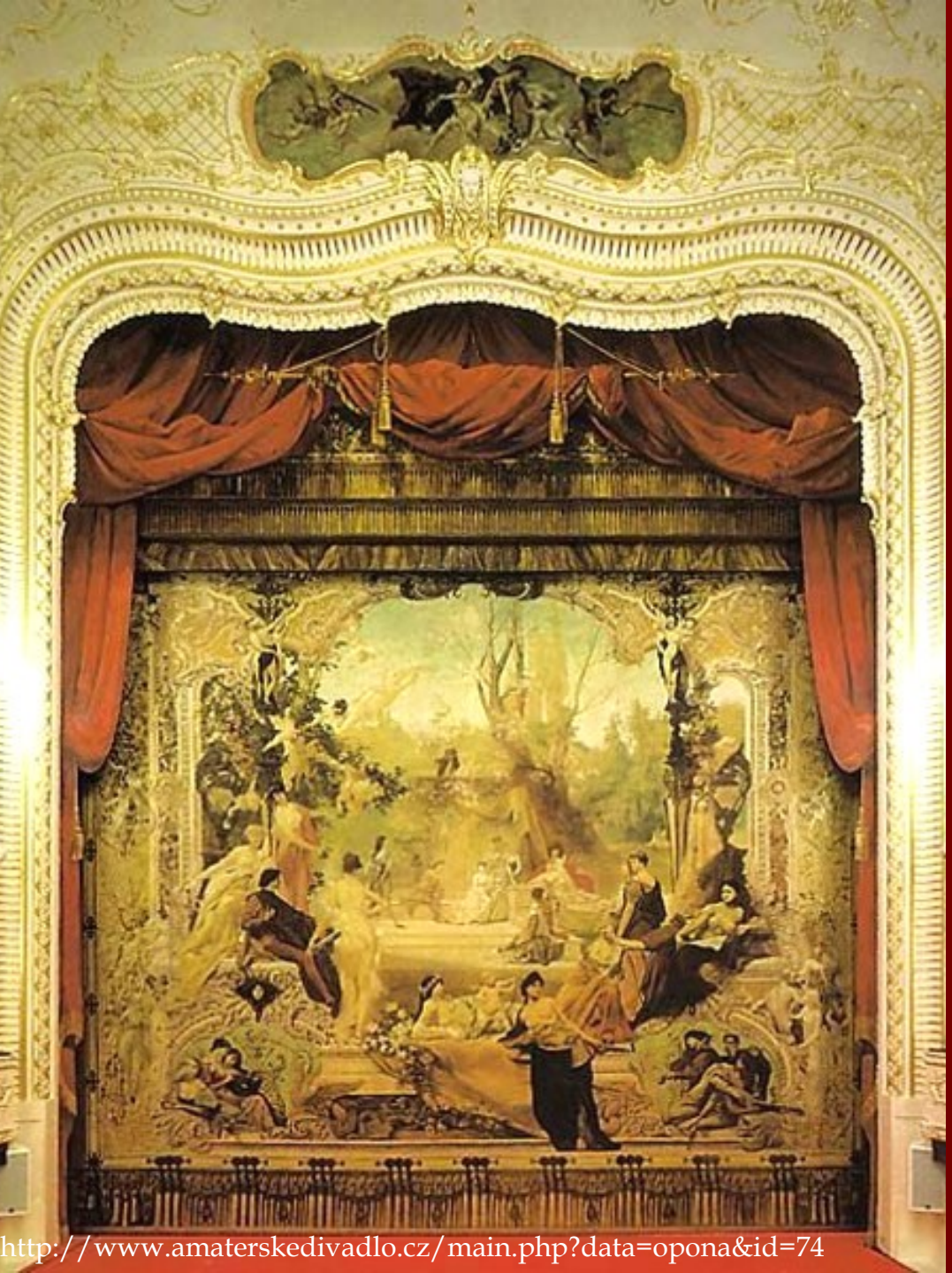

http://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=opona&id=74

Gustav a Ernst Klimtovi, Franz Matsch: Apoteóza básnického umění 1886

Kolektivní dílo – opona, složitá figurální kompozice pod názvem „Apoteóza básnického umění“.

Opona (8,70 m x 10,80 m) je alegorickým obrazem divadelního umění, kde význam alegorie je akcentován postavami devíti Múz,

Divadelní opona představuje složitou alegorii: Básník čerpá inspiraci od devíti Múz (kolem něj tři): Thaleia – Múza komedie, Euterpé – Múza hudby a Terpsichoré – Múza tance), aby mohl zachytit výjevy ze života, které se odehrávají v zadním plánu. Vzorem byla opona vídeňského městského divadla z roku 1871 od Hanse Makarta, která shořela roku 1884.

Tři hudebníci v renesančních kostýmech (vpravo dole) jsou autoportréty malířů opony.

- Tři mladí muži v podobách renesančních hudebníků: v těchto podobách malovali malíři sami sebe.
- Hráč na violu je Franz Matsch, muž s bradkou hrající na příčnou flétnu je Gustav Klimt a nejmladší z kolektivu je Ernst Klimt, hraje na loutnu.
- Začínající umělci Match a bratři Klimtové vytvořili už za studií společnost, aby společně zvládli náročné zakázky.

SECESE V EVROPĚ

Kromě Rakouska měla secese velmi silnou pozici i v

- **Německu (Jugendstil)**

- **Belgie - arch. V. Horta** byla silně ovlivněna anglickým moderním stylem stejně jako
- **Holandsko** - malíř **Jan Toorop)** **a Itálie,** kde do vývoje zasáhla i rakouská secese G. Sommaruga, M. Rosso, O. Segantini

Secesní hnutí se prosadilo také ve

- **Švýcarsku** - malíř **F. Hodler**
- **Norsku** - malíř **E. Munch** a
- **Rusku** - malíř **M. Vrubel**

NĚMECKÁ SECESE

- Silnou odezvu mělo hnutí v **Německu**, především v Mnichově a později i v Berlíně, Drážďanech aj. za podnětného vlivu architektury; z malířů a sochařů do hnutí patří **M. Klinger, E. Barlach, F. von Stuck, L. von Hoffman, K. Kollwitzová**, kreslíři časopisu *Simplicissimus* , zejména T. T. Heine, B. Paul, O. Gulbransson a další.

Title page of the German magazine "Die Jugend" from Munich, published 1896.

BELGIE

Victor Horta (1861- 1947) byl belgický secesní architekt.
Victor Horta se narodil v Gentu.

V Gentu také studoval na Akademii krásných umění (Academie des Beaux) kresbu, práci s textilem a architekturu. Krátce po studiu odešel do Paříže, kde se živil jako bytový architekt a návrhář interiérů. Inspiroval se tehdy moderními směry ve výtvarném umění jako byl impresionismus a pointilismus a rozšiřoval si vzdělání v oboru práce s ocelí a sklem.

Victor Horta
Stairway
Tassel House, Brussels
1892-93

Victor Horta Hotel Tassel

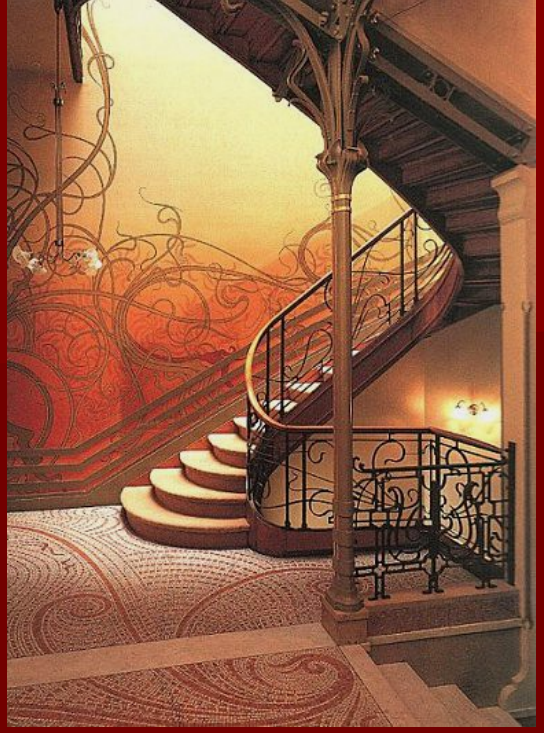

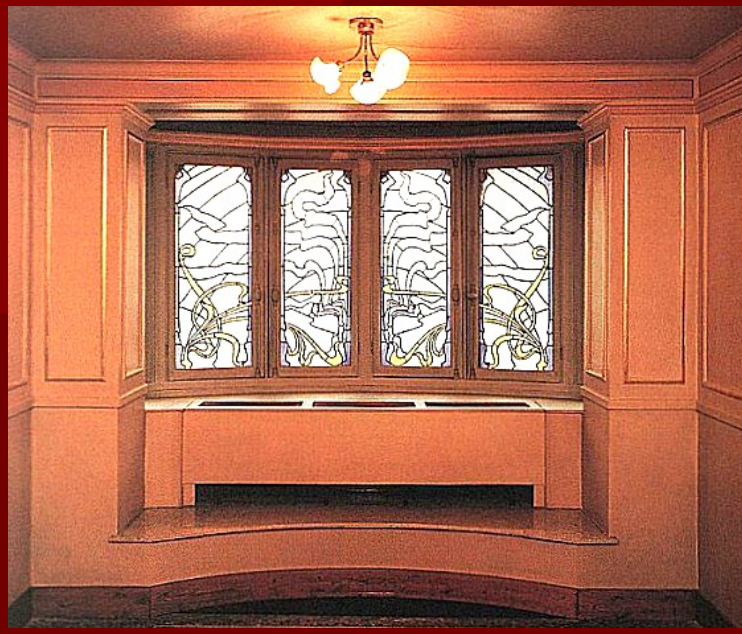

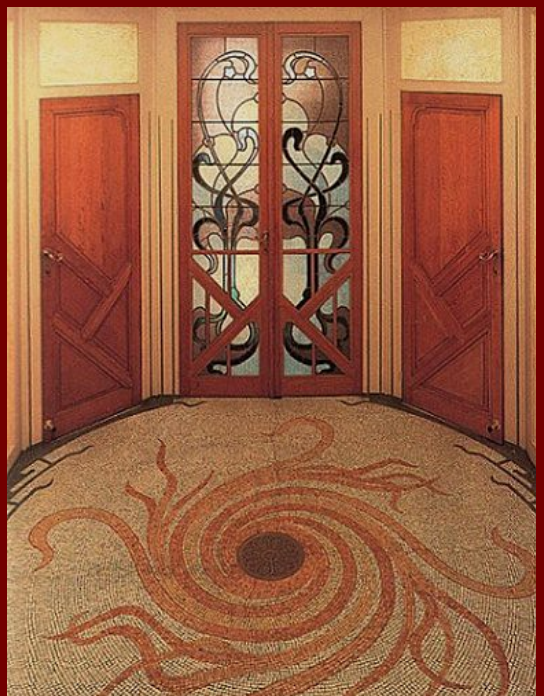

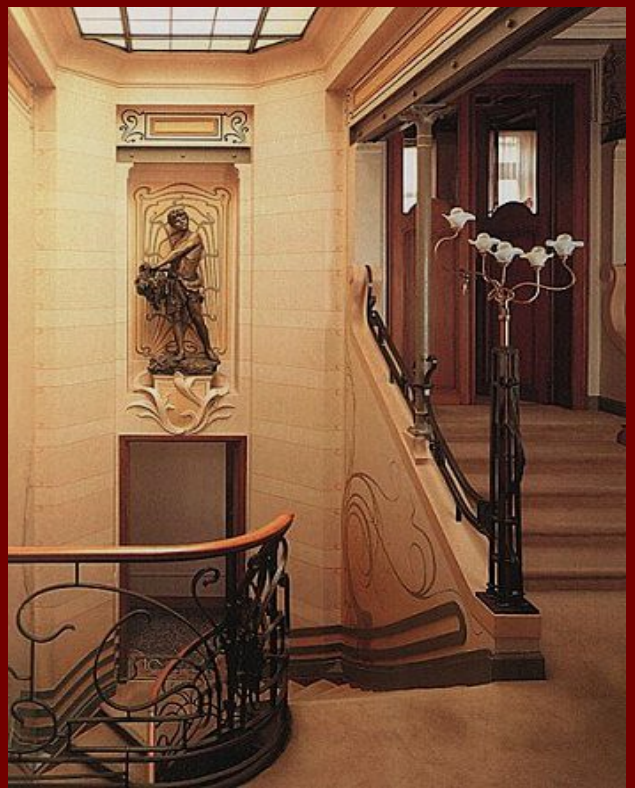

Victor Horta Hotel Tassel

Victor Horta
Horta House
Brussels
1898

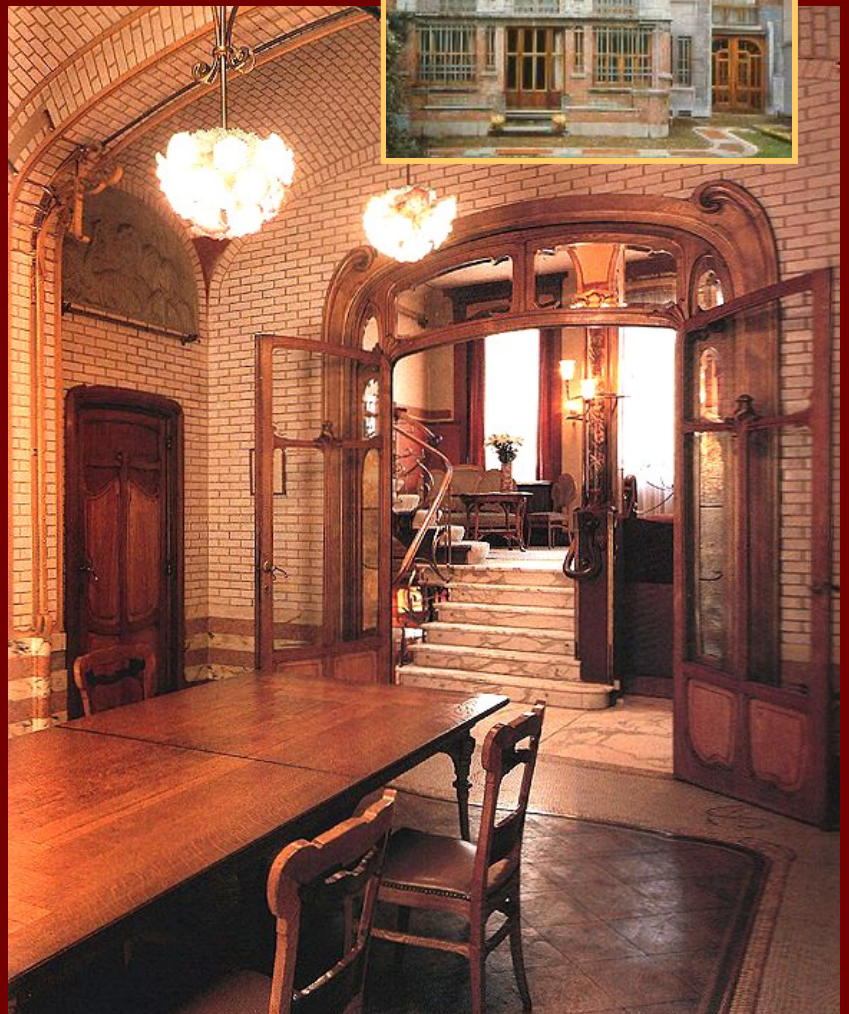

Čtyři významné stavby v Bruselu (Hotel Tassel, Hotel Solvay, Hotel van Eetvelde a vlastní ateliér) byly v r. 2000 zapsány na
Seznam světového dědictví Unesco

Victor Horta
Hôtel van Etvelde
Brussels

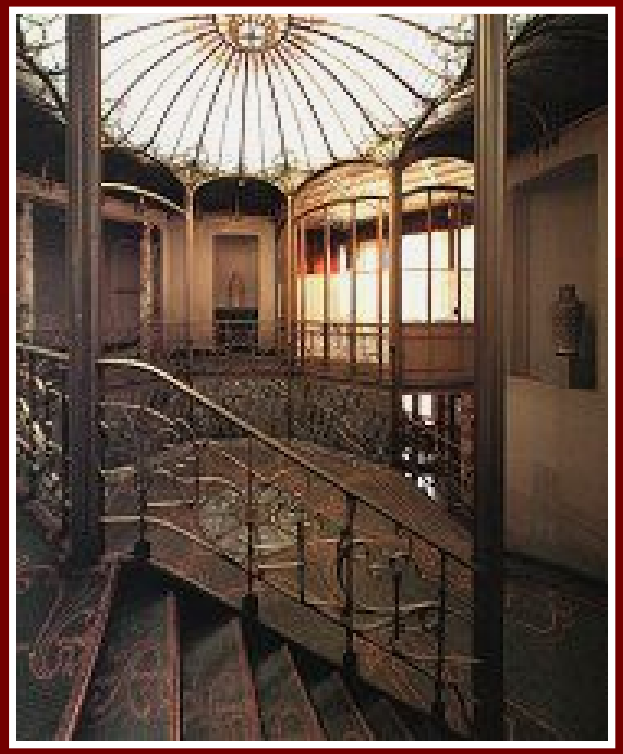

Jan Toorop

1858 – 1928
holandský malíř a grafik narozený na Jávě.
Symbolistní témata odkazující k literatuře a náboženství podával v plošných kompozicích, kde dominantní úlohu hrála linie ornamentálně se rozvíjející v secesních křivkách

O Grave, Where Is Thy Victory
by Jan Toorop (1892)

Fatality Jan Toorop 1893

Song of the Times Jan Toorop 1893

Jan Toorop
The new generation
1892

Delft Salad Oil
Jan Toorop 1893

ŠVÝCARSKO

Ferdinand Hodler

(1853 –1918) byl slavný **švýcarský malíř** 19. století.
Hodler se narodil v Bernu, ale přestěhoval se do Ženevy v 18 letech, aby zde zahájil svou malířskou kariéru. Jeho dílo se skládá především z kajinomaleb, portrétů a figurálních skladeb.
V poslední části svého života přešel **k symbolismu a secesi**. Vytvořil také vlastní styl, kterému říkal paralelizmus, jehož rysem je symetrické uspořádání figur jakoby v tanci.

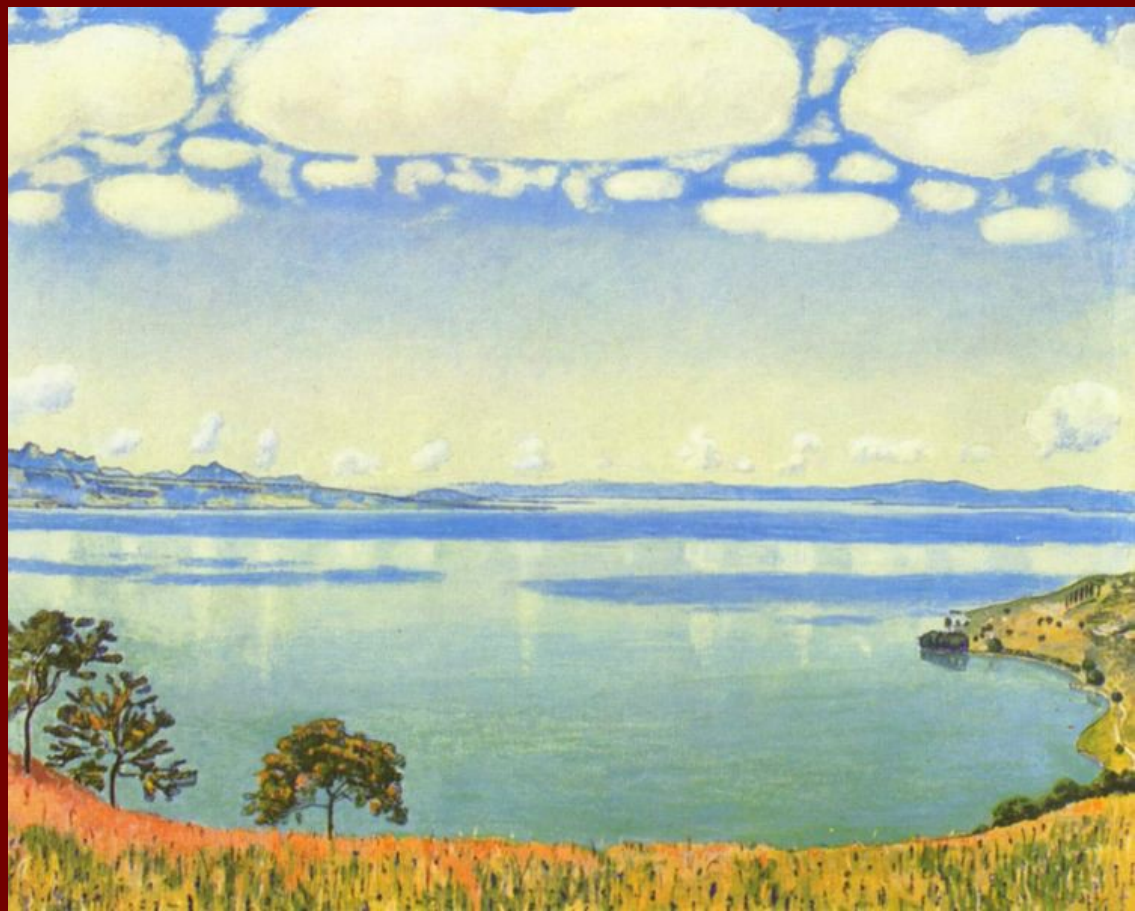

Hodler Ferdinand
Lemanské jezero
v pohledu od Chexbres
1905

Hodler Ferdinand
Noc, 1889-1890
Berne, Kunstmuseum

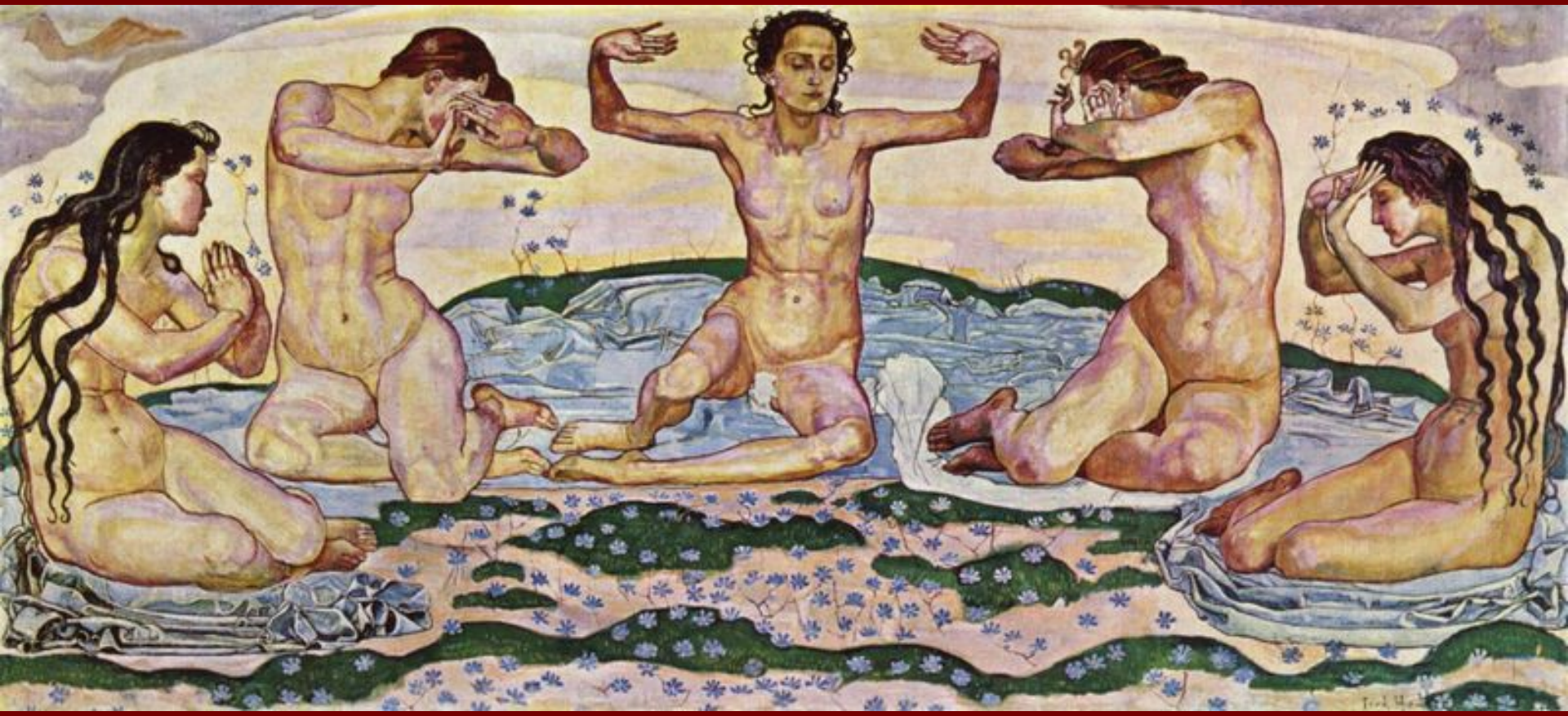

Hodler Ferdinand
Týden, 1900
Berne, Kunstmuseum

NORSKO

Edvard Munch [munk] (1863–1944) byl norský malíř.
Vyrostl z duchovní atmosféry **secese** a **symbolismu** jeho malířské dílo má některé charakteristické rysy tohoto slohu.
Studoval na kreslířské škole v Oslu. V roce 1885 pobyl tři týdny v Paříži, kam se vrátil znovu roku 1889. Jeho rané dílo ovlivnili francouzští impresionisté a postimpresionisté (zvláště Paul Gauguin a George Seurat).
Obraz *Dívka sedící na posteli* z roku 1884 reprezentuje Munchovo naturalistické období a byl i vybrán jako reprezentant norského umění u příležitosti Světové výstavy v Paříži v roce 1889.
V dalším vývoji předjímá tendence expresionismu.

Edvard Munch
Hlas
1894

Edvard Munch
The Dance of Life
1899 – 1900

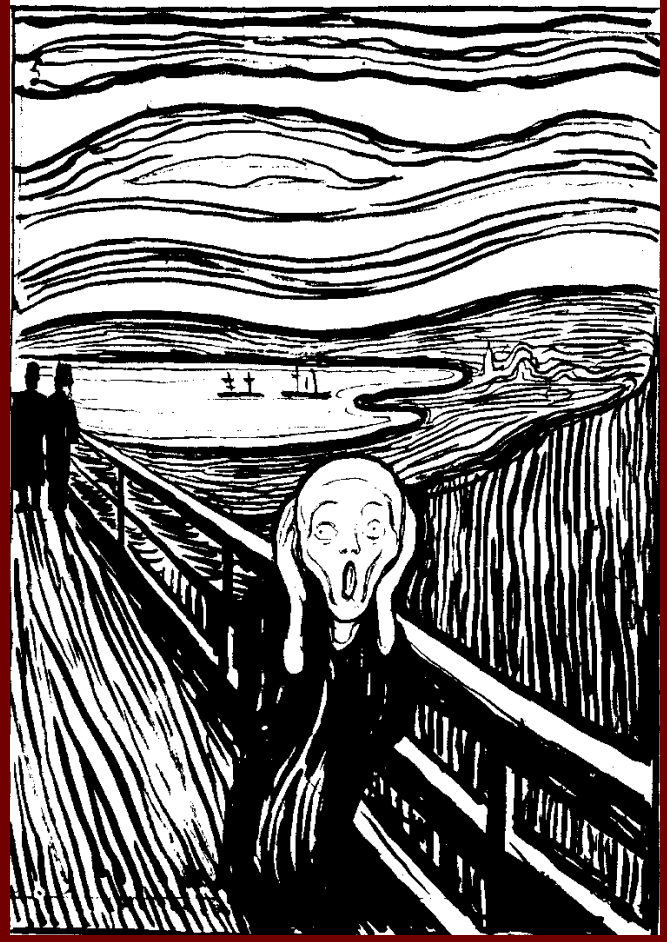

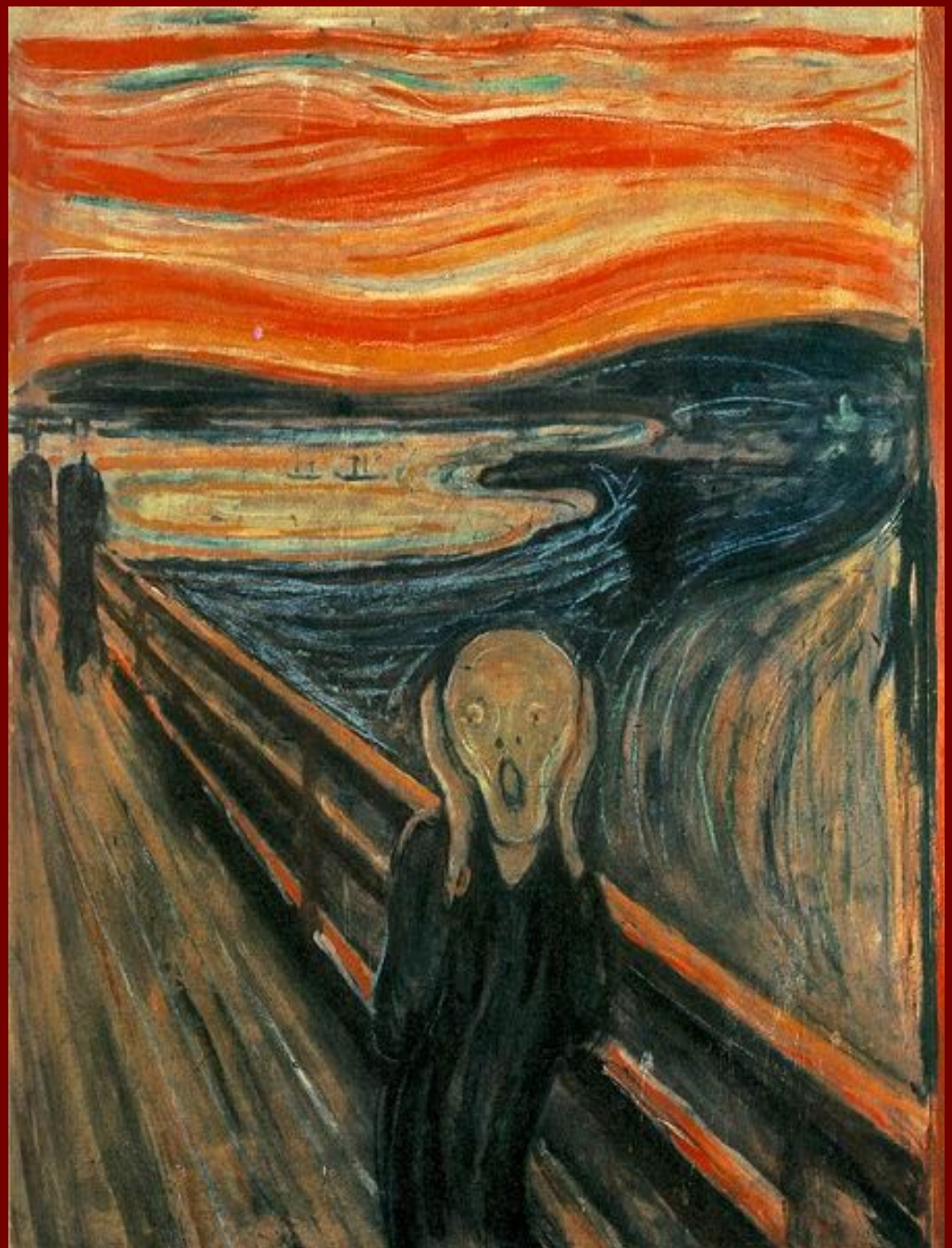

Edvard Munch
The Scream (or The Cry)
1893

Ed. Munch
Ashes
1894

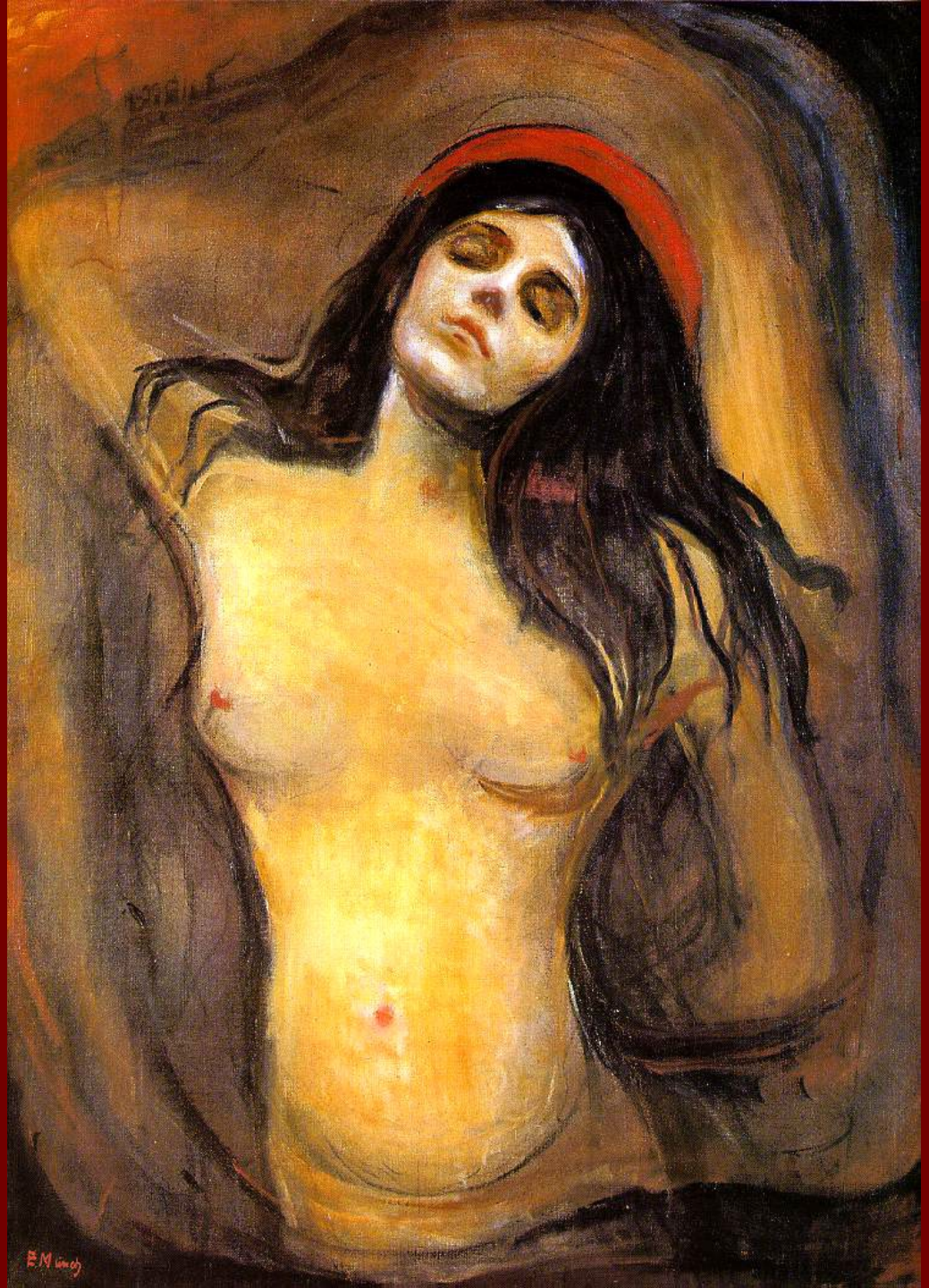

Edvard Munch
Madonna
1894-95

SECESE V RUSKU

Významnou základnu mělo hnutí i v **Rusku**, odkud vyšly osobnosti evropského významu L. Bakst, A. Benois, **M. Vrubel, I. J. Bilibin**, N. K. Roerich a další umělci kolem petrohradského časopisu *Mir iskusstva* .

I. J. Bilibin, Boyars

Michail Aleksandrovič Vrubel
*17.3.1856 - †14.4.1910

- ruský malíř ovlivněn symbolismem a secesí.

- V jeho tvorbě, poeticky spojující realitu a fantazii, hraje významnou úlohu literární inspirace (*Démon*) a emocionalita koloritu.

- Autor dekorativních maleb, fresek (kostel svatého Cyrila v Kyjevě), ilustrací, scénických návrhů, psychologických portrétů (*K. D. Arcybušev*, *S. Mamontov*) a bronzových i majolikových plastik.

Michail Vrubel
Autoportrét, 1905.

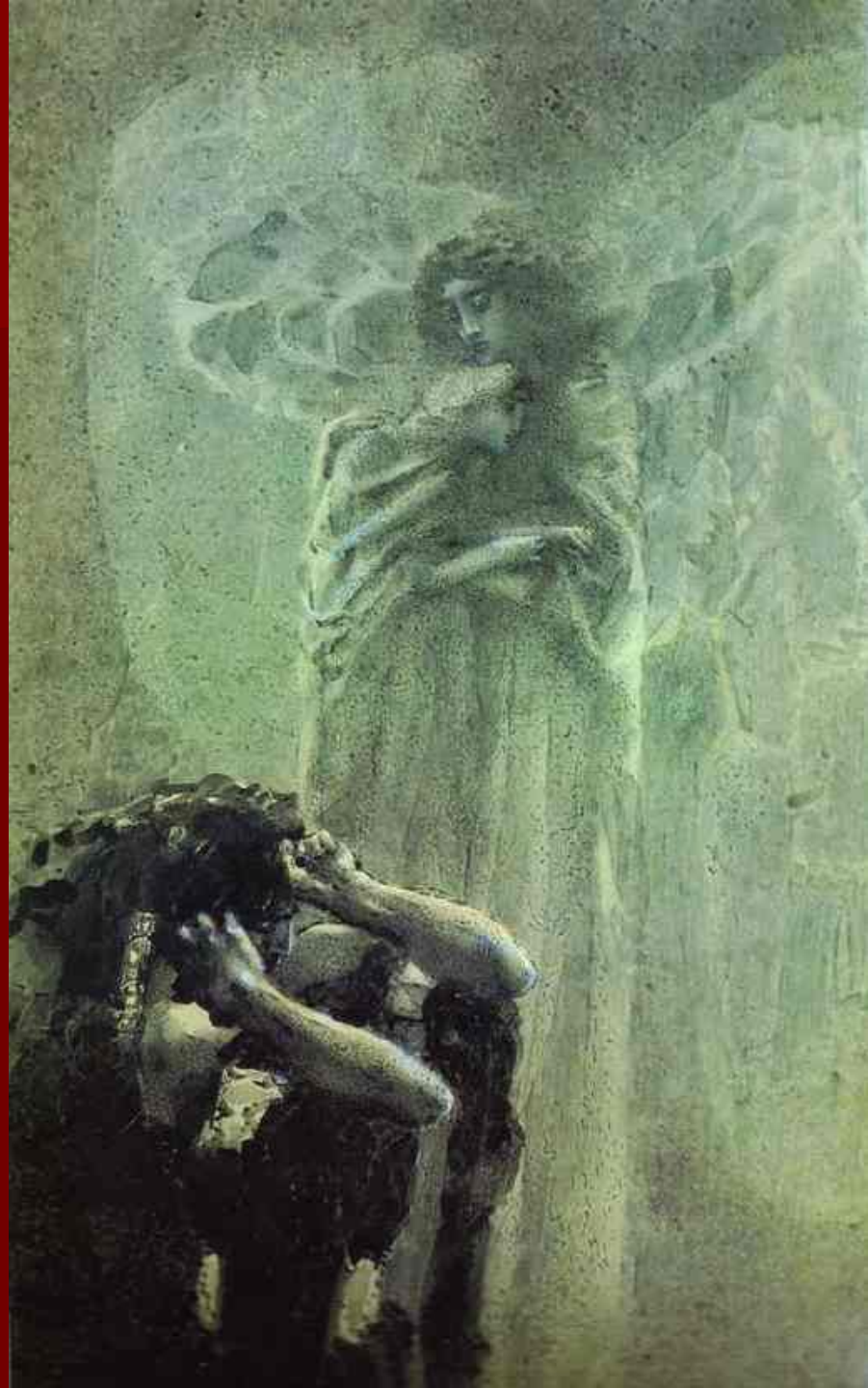

Michail Vrubel
Demon and Angel with Tamara's Soul
1891.
Illustration for *The Demon* by M. Lermontov

M. Vrubel
The Oriental Tale
1886.
Watercolor
The Museum
of Russian Art
Kiev, Ukraine

M. Vrubel
The Seated Demon. 1890.
Oil on cavnas.
The Tretyakov Gallery, Moscow,
Russia.

Mikhail Vrubel
Demon Overthrown
1902, Oil on Canvas, 139 x 387 cm, The State Tretyakov Gallery, Moscow, Russia

M. Vrubel
Six-winged Seraph (Azrael-Angel pf Death).
1904. Oil on canvas.
The Russian Museum,
St. Petersburg, Russia

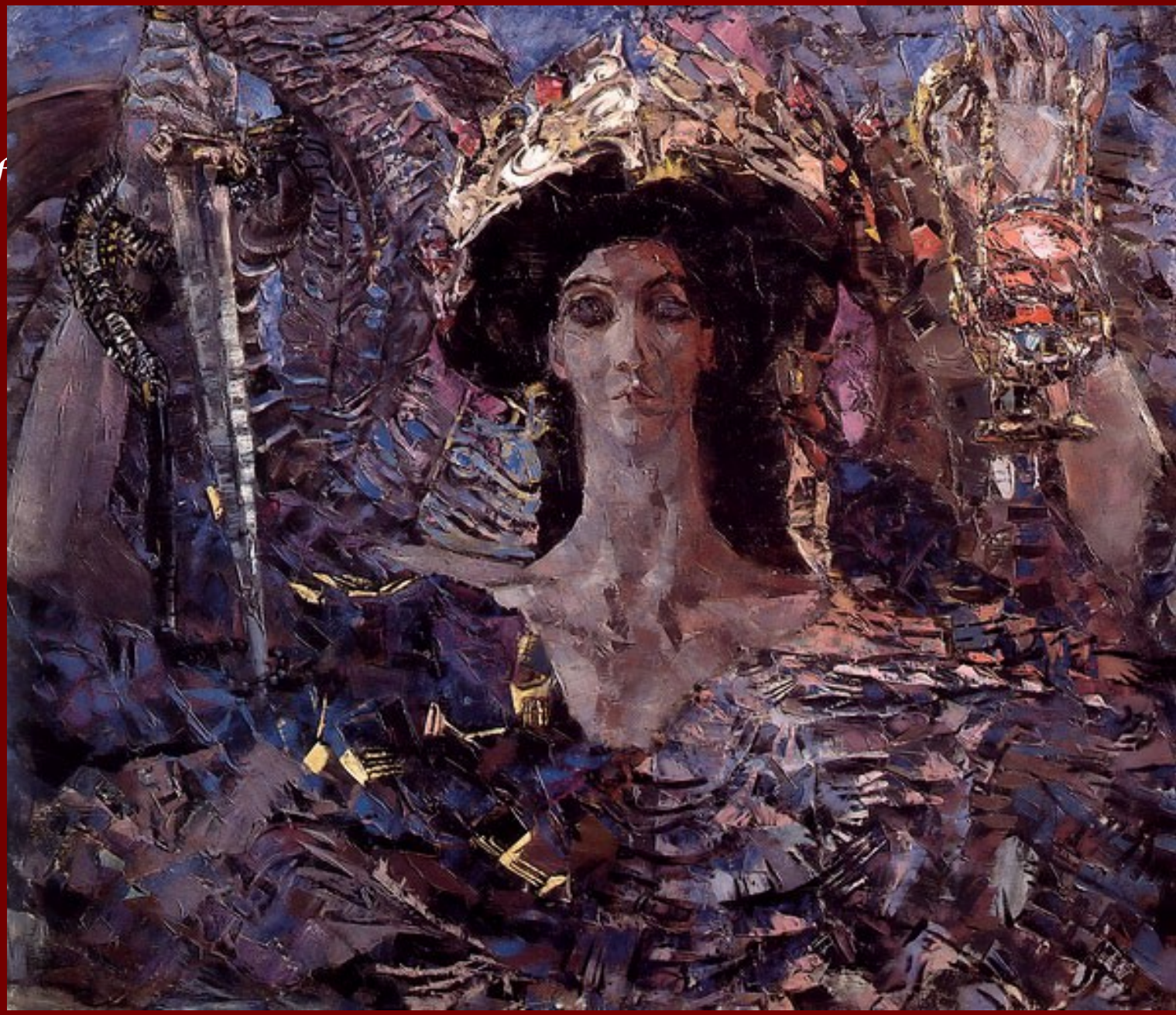

Mikhail Vrubel
The Perl 1904

Mikhail Vrubel
After the Concert Portrait of Nadezhda Zabela-Vrubel.
1905

ČESKÁ SECESE

- K secesnímu hnutí významně přispěly i **české země**.

- Česká secese má obecné etické rysy hnutí, z nichž vyrůstala snaha po jednotě umění a života i odmítání starého světa. Sdílela i myšlenkovou rozpornost, pól tragického a pesimistického pocitu života i pól činorodé vůle po vytvoření nových hodnot. Výtvarně s obecnými rysy hnutí splynuly i rysy dané českou národní tradicí a jejím směřováním, jimiž se liší od secesního hnutí jiných národních okruhů. Tvoří proto na přelomu 19. a 20. století významný vývojový článek nejen českého, ale i evropského umění.

- Snahy hnutí ozřejmovaly *Volné směry* a další časopisy, základnou byla i Uměleckoprůmyslová škola v Praze, která 1900 realizovala secesní interiér pro Světovou výstavu v Paříži.

secese

K hlavním znakům secesního slohu patří speciální ornamentika, lineárnost a plošnost, záliba v neobvyklých lomených barvách a estetickém využití rozmanitých materiálů.
Secesní ornament je vyrovnaný a vyjadřuje náladu, linie se vlní a jsou plynulé, barevnost je hodnota sama pro sebe, neobvyklé barevné odstíny se vážou podle principu harmonie i kontrastu.
Ústředním prvkem secesního cítění je stylizace. Secese ignoruje tradiční ornamentiku historických slohů a inspiruje se přímo v přírodě, ve tvarech listů, květů, zvířecího i lidského těla. Dynamická arabeska symbolizuje duchovní sílu a proud života a lásky, barvy secese jsou žlutá, modrá, bílá a černá.
Charakteristickým zvířetem secese je páv a labuť, květinou lilie, působící svou exkluzívností a vznešeností i erotickou příchutí. Vysoké umění - malířství a sochařství – je secesí zasaženo jen okrajově, ta se nejvíce projevuje v architektuře, dekoraci, užitém umění a umění knižní grafiky

Jan Preisler,
Plakát Moderní francouzské umění, 1902

ČESKÁ SECESE

Architektura

- Secese se výrazně prosadila i v české **architektuře** a designu.
- Významnými osobnostmi byli
  - **J. Fanta**
  - **J. Kotěra**
  - **O. Polívka**
  - **Jurkovič**

Průmyslový palác čelně uzavírající hlavní výstavní třídu byl největší a nejnákladnější budovou výstaviště. Byl vyprojektován architekty **Bedřichem Münzenbergem a Františkem Prášilem.** K jeho stavbě bylo poprvé v dějinách české architektury použito montovaných železných konstrukcí.

Jan Kotěra
(1871–1923)

český architekt, urbanista,
teoretik architektury,
návrhář nábytku a malíř

Okresní dům
Hradec Kralové
1903 - 1904

Okresní dům
Hradec Kralové
1903 - 1904

Muzeum v Hradci Kralové

1909 – 1912

Muzeum Hradec Kralové
1909 – 1912

MUSEUM

Městská elektrárna Hradec Králové

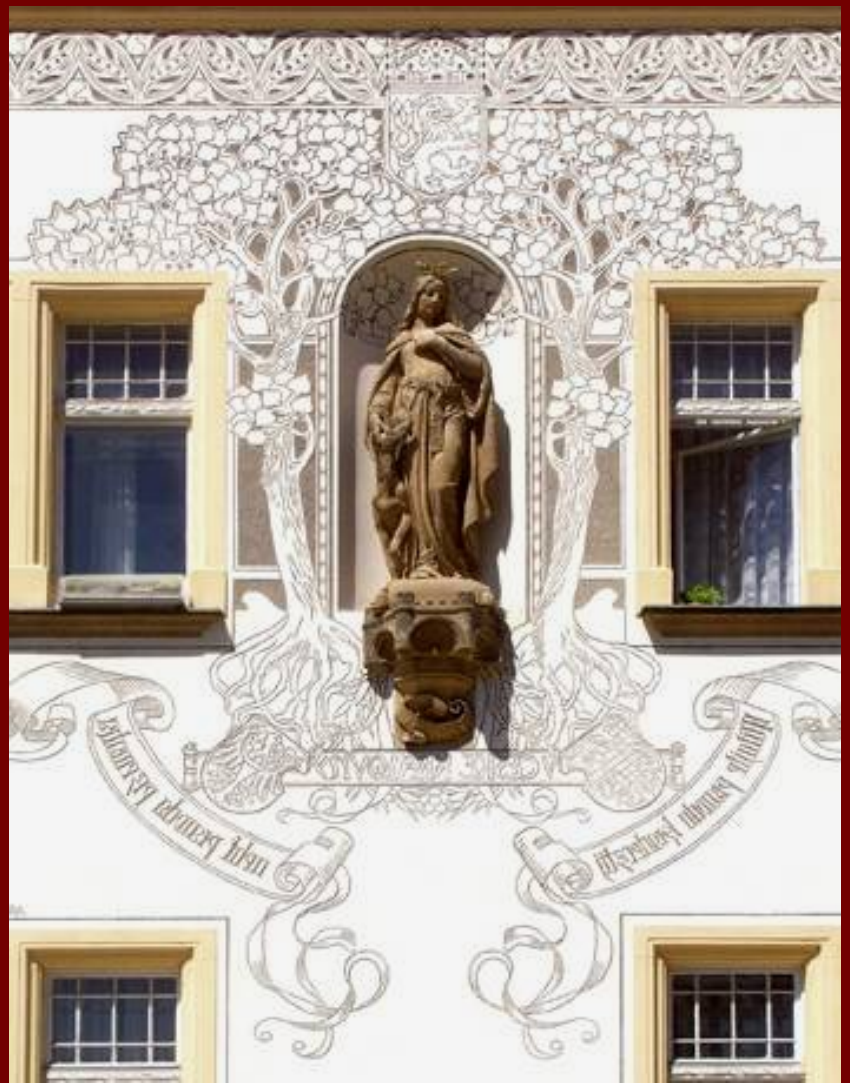

Josef Fanta

(1856 –1954)

- český architekt, návrhář nábytku, malíř, věnoval se ochraně památek a byl významným mecenášem.

- Jeden z nejvýznamnějších představitelů české secesní architektury.

Průčelí hlavního nádraží v Praze

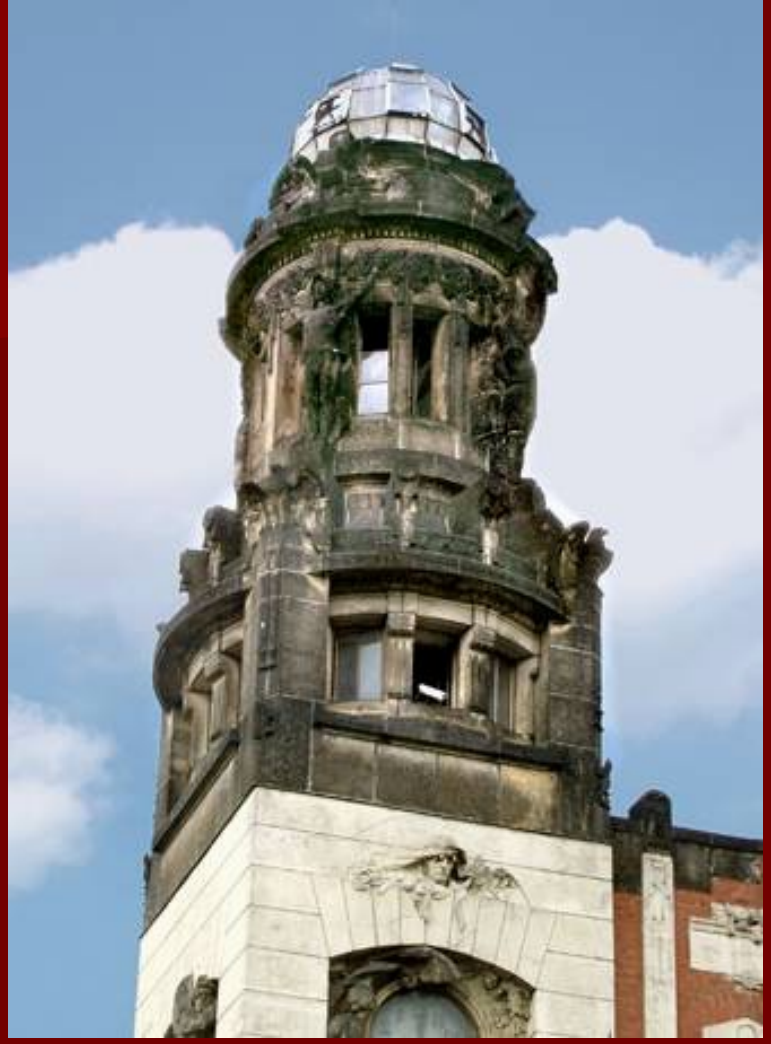

KAVÁRNA
KASSA

KAVARNA
KASSA

KAVARNA
KASSA
KASSA
KASS

Mohyla míru je památník Bitvy u Slavkova stojící na Prackém kopci asi kilometr od obce Prace, v místě rozhodujícího vítězství Francouzů nad Rusy a Rakušany.

OSVALD POLÍVKA

(1859 - 1931)

Český architekt, významný představitel architektury přelomu 19. a 20. století, ve svých dílech mistrně zpracovává tehdy módní inspirace renesancí a barokem, v pozdějších dílech však sklouzává do nadměrného dekorativismu, rovněž patří k propagátorům secese

Nová radnice v Praze

Dům býv. Pojišťovny Praha (1906 - 1907)

ANTONÍN BALŠÁNEK
(1865 - 1921)

Český architekt, významný představitel architektury přelomu 19. a 20. století. Studoval na Českém vysokém učení technickém, kde zastával i místo profesora, a na AVU.
V jeho dílech dominuje inspirace renesancí a barokem, stal se rovněž přední postavou secese v architektuře.

Antonín Balšánek - Oskar Polívka

Obecní dům, Praha (1905 – 1912)

Obecní dům je jednou z nejznámějších novobarokních staveb v Praze se silně secesizujícími prvky a secesními interiéry, jež stojí na náměstí Republiky, v sousedství Prašné brány.
Obecní dům byl vystavěn v letech 1905–1912 podle plánů architektů A. Balšánka a O. Polívky.
Na jeho výzdobě se podíleli nejvýznamnější čeští malíři a sochaři počátku 20. století: Mikoláš Aleš, Max Švabinský, František Ženíšek, Ladislav Šaloun, Karel Novák, Josef Mařatka, Josef Václav Myslbek, Alfons Mucha a Jan Preisler.
Průčelí dominuje půlkruhová mozaika sestavená podle kresby Karla Špillara.

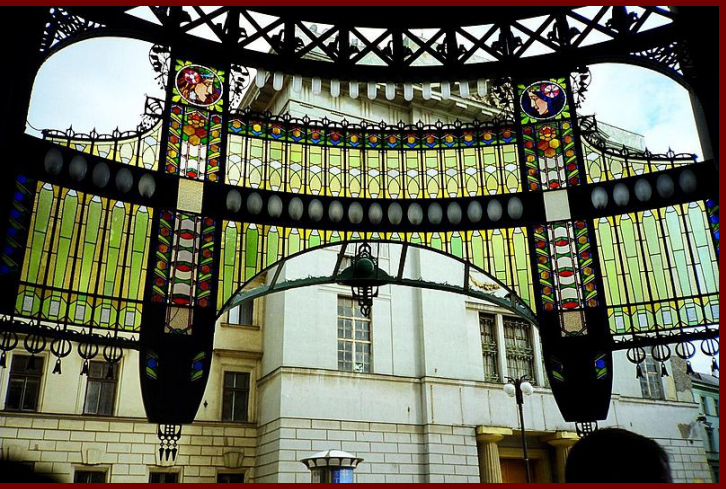

PRAŽSKÉ JARO 12/5 - 3/6

Dušan Samo Jurkovič
(1868–1947)

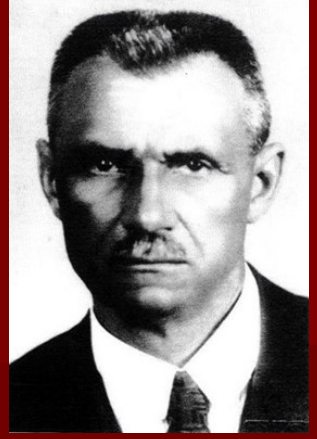

byl slovenský architekt,
návrhář nábytku a etnograf.

byl výrazným představitelem secesní architektury. Vytvořil velice osobitý " národní styl", výrazně ovlivněný lidovou architekturou. Inspiraci hledal i u anglického hnutí Arts and Crafts.

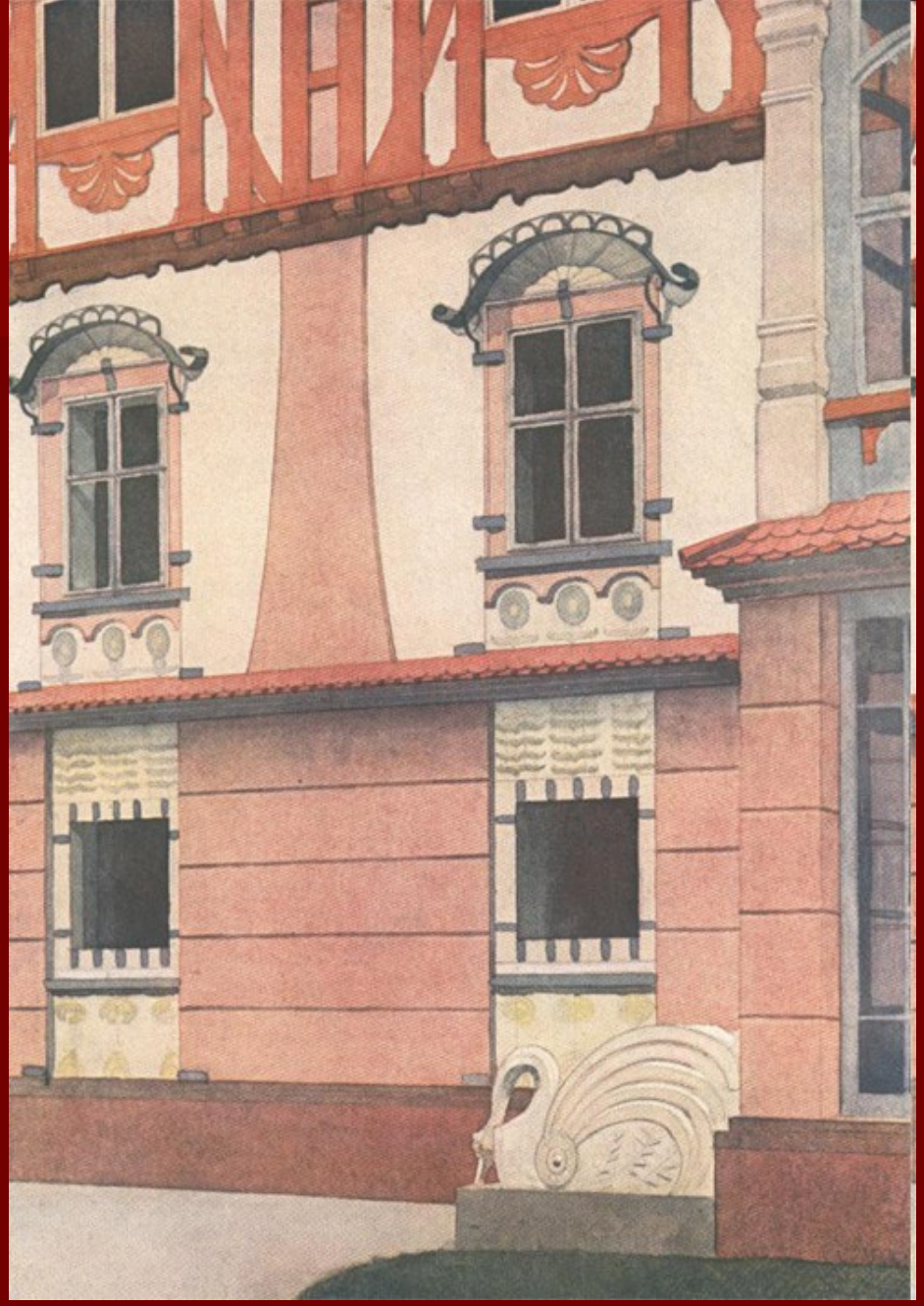

Detail fasády
Jurkovičův dům, 1902
Lázně Luhačovice

Jurkovičův dům
1902
Luhačovice

Pustevny, soubor lidových staveb v blízkosti hory Radhošť
Stavby Libušín a Maměnka Pustevenka a Zvonička

Libušín

V roce 1906 dává F.Topič přestavět arch. **Osvaldem Polívkou** dům sousední, č. 11 (dnes č. 9), a dům, který opouští, získává Pojišťovna Praha.
O. Polívka přemění oba domy na dodnes obdivované secesní klenoty.

TOPIC

Hotel Central
Hybernská ulice, 10
Ohmann (1899-1902)
s Bedřichem Bendelmayerem,
Aloisem Dryákem

"Hotel Central" je jedna z prvních secesních budov v Praze. Štuková modelace je inspirována listy stromu.
Osvětlení, písmo použité pro název hotelu každý detail byl navržen architektem jako totální umělecké dílo.
Dnes je hotel uzavřen, v přízemí je zdevastovaný, zbytek budovy vám umožní představit některé z krás Prahy v roce 1900.

http://artnouveau.pagesperso-orange.fr/en/villes/prague.htm

HOTEL CENTRAL

HOTEL CENTRAL
HOTEL CENTRAL
HOTEL CENTRAL
prague-stay

ČESKÁ SECESE
malířství

- Do národního i evropského vývoje zasáhli svou tvorbou **A. Mucha**, spolutvůrce francouzského l' art nouveau (šperky a plakáty pro S. Bernhardtovou, knižní ilustrace),

- **F. Kupka,**
- **V. Preissig,**
- **J. Preisler,**
- **F. Kobliha,**
- **M. Švabinský** a další malíři.

Alfons Mucha
Job, 1896

Alfons Maria Mucha (1860-1939) je nejvíce znám svou prominentní rolí, kterou hrál při tvarování estetiky francouzské secese na přelomu století.

Jako zápolící a poměrně neznámý umělec českého původu žijící v Paříži, dosáhl Mucha okamžité slávy v prosinci roku 1894, kdy přijal zakázku vytvořit plakát pro nejslavnější herečku té doby, Sarah Bernhardt. Ačkoliv se tiskař obával přijmout Muchův konečný nákres vzhledem k jeho nekonvenčnímu stylu, Bernhardt jej zbožňovala a u Pařížanů měl takový úspěch, že někteří sběratelé podpláceli lepiče, aby jim plakát přenechali, anebo jej v noci žiletkou vyřezávali z návěstních tabulí.

´Muchův styl´ vešel ve známost. Úspěch onoho prvního plakátu vedl ke smlouvě mezi Bernhardt a Muchou a v následujících letech jeho práce pro ni a pro ostatní zahrnovala kostýmy a jevištní dekorace, návrhy pro magazíny a obaly knih, šperky a nábytek a četné plakáty.

Mucha se vrátil do Československa v roce 1910 a zasvětil zbytek svého života tvorbě epické série 20-ti obrazů zobrazujících historii Slovanů, Slovanská epopej.

Alphonse Mucha
Sarah Bernhardt
Princess Hyacinth

Alphonse Mucha
F. Champenois,
Imprimeur - Editeur. 1897

Les Saisons
Summer

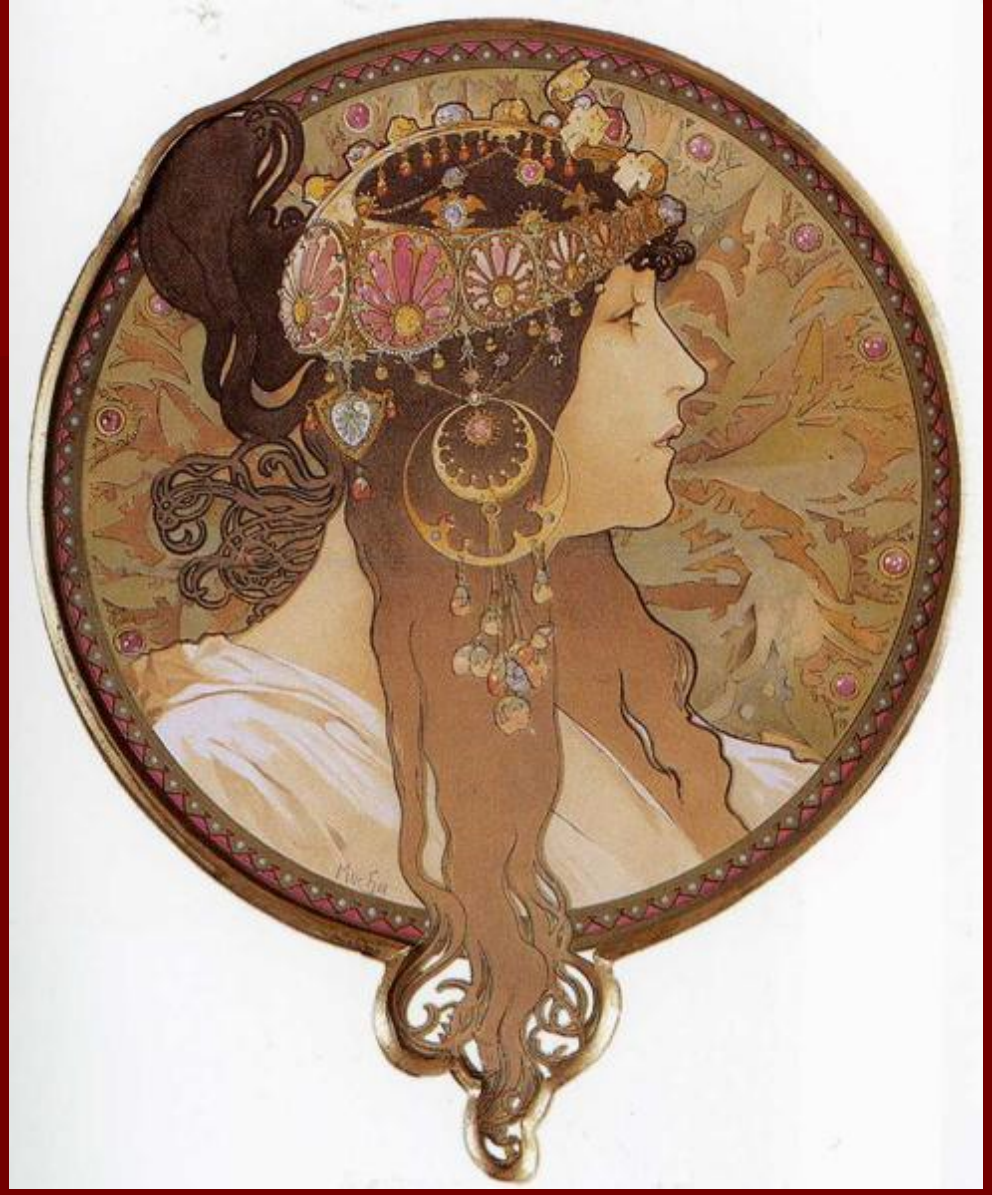

Alphonse Mucha
Byzantine Head: The Brunette. 1897.

Jan Preisler
(1872 - 1918)

Malíř, grafik a ilustrátor, vůdčí osobnost zakladatelské generace českého moderního umění.

Neoromantické počátky jeho tvorby vystřídala v 90. letech osobitá redakce symbolismu, akcentující melancholické pocity generace. Syntéza této nejvýznamnější etapy Preislerovy tvorby vrcholí v dílech z počátku století, kterým dominují obrazy Milenci u Černého jezera, Smutek, nebo tři varianty Černého jezera.

Alegorie (1910-1912),
návrh na výzdobu Obecního domu v Praze

Černé jezero (1903)

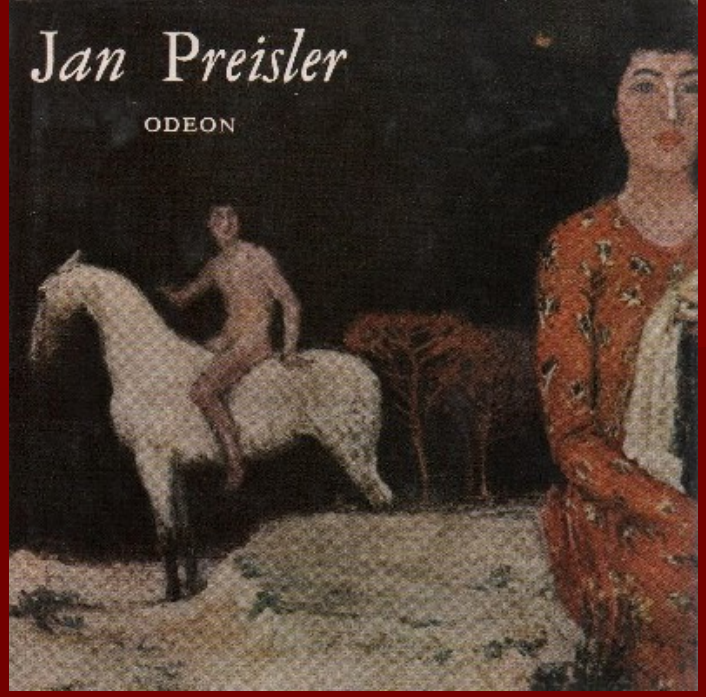

Jan Preisler
Studie k Černému jezeru
(kolem 1903)

Jan Preisler: Jaro. Olej na plátně. 1900. Západočeská galerie v Plzni.

Preislerův triptych *Jaro* byl vystavený na třetí výstavě SVU Mánes v roce 1900. Byl vyjádřením pocitů moderníko člověka, vstupujícího do nového století:
bolestný pocit vykořenění, který přinesl moderní individualismus
touha po splynutí s přírodou
nostalgie nad uplývajícím časem
i očekávání nový životních sil.
Zasněný chlapec s uchem přiloženým na kmen břízy z triptychu je pravděpodobně autorův idealizovaný autoportrét a krajina je venkovem z Preislerova dětství, okolí Králova Dvora.

VOJTĚCH PREISSIG
(1873-1944)

Byl to významný český malíř a vynikající grafik, jeden z tvůrců moderních krásných českých knih.
V roce 1903 ilustroval Karafiátovy "Broučky", v nichž ilustrace, dekorativní linky i písmo tvoří jeden celek. Jednou z našich nejkrásnějších knih vůbec jsou Preissigem ilustrované a upravené Bezručovy "Slezské písně"(z roku 1909).
Je tu již předznamenán jeho pozdější zájem o abstraktní tvorbu, kterou se začal zabývat od dvacátých let.
Jeho volná grafika má produchovnělý obsah - **Meditace**, **Modráček** ; v užité tvorbě měl sklon ke geometrizaci - návrhy na tapety, plakáty.

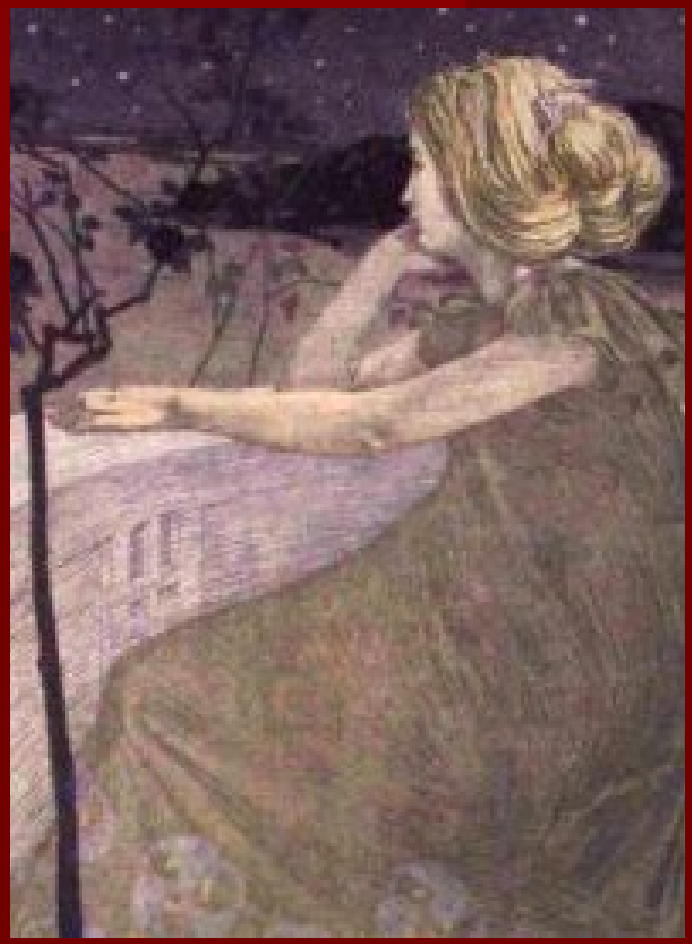

Vojtěch Preissig
Na balkóně (1900)

Vojtěch Preissig
Rozkvetlý strom
Studie ke knize

Vojtěch Preissig
Plakát
Jaro v Praze
zinkografie 1919

Vojtěch Preissig,
Dráhy barevných linií a geometrických forem v prostoru víření a propadání kosmické hmoty, 1937-1938
kombinovaná technika

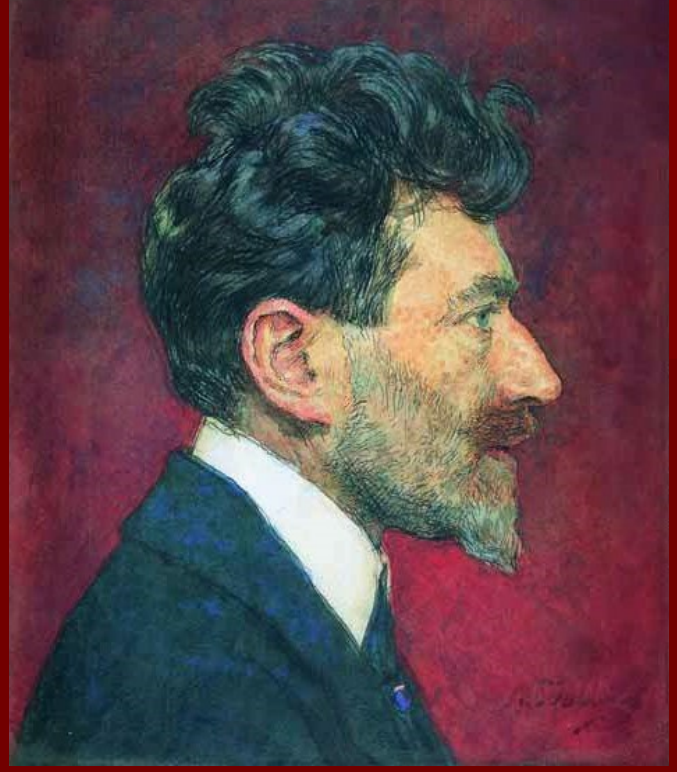

MAXMILIÁN ŠVABINSKÝ

(1873-1962)

Kolem roku 1900 vytvářel svá nejlepší malířská díla, v nichž postihoval produchovnělé nálady. Nejznámějšími obrazy jsou **Splynutí duší**(1896) a **Chudý kraj** (1900).
Byl především proslulým a úspěšným grafikem.
Vytvořil řadu vynikajících portrétů významných osobností s jemným psychologickým odstíněním Jan Kotěra, Jan Neruda, F. X. Šalda aj.

Chudý kraj 1900

Splynutí duší(1896)

Švabinský byl oslavován především jako neobyčejně zručný kreslíř a grafik; v grafice měl zakladatelský význam pro moderní českou tvorbu (dřevoryty Rajská sonáta, 1917-20, Básník a múza, 1932; litografické ilustrace k Hugově Satyru). Věnoval se rovněž portrétu (Vrchlický, 1896; Aleš, 1908; Mánes, 1917; T. G. Masaryk) a grafice řady poštovních známek a bankovek. Byl tvůrcem návrhů barevných oken do katedrály sv. Vít

František Křižík, 1928

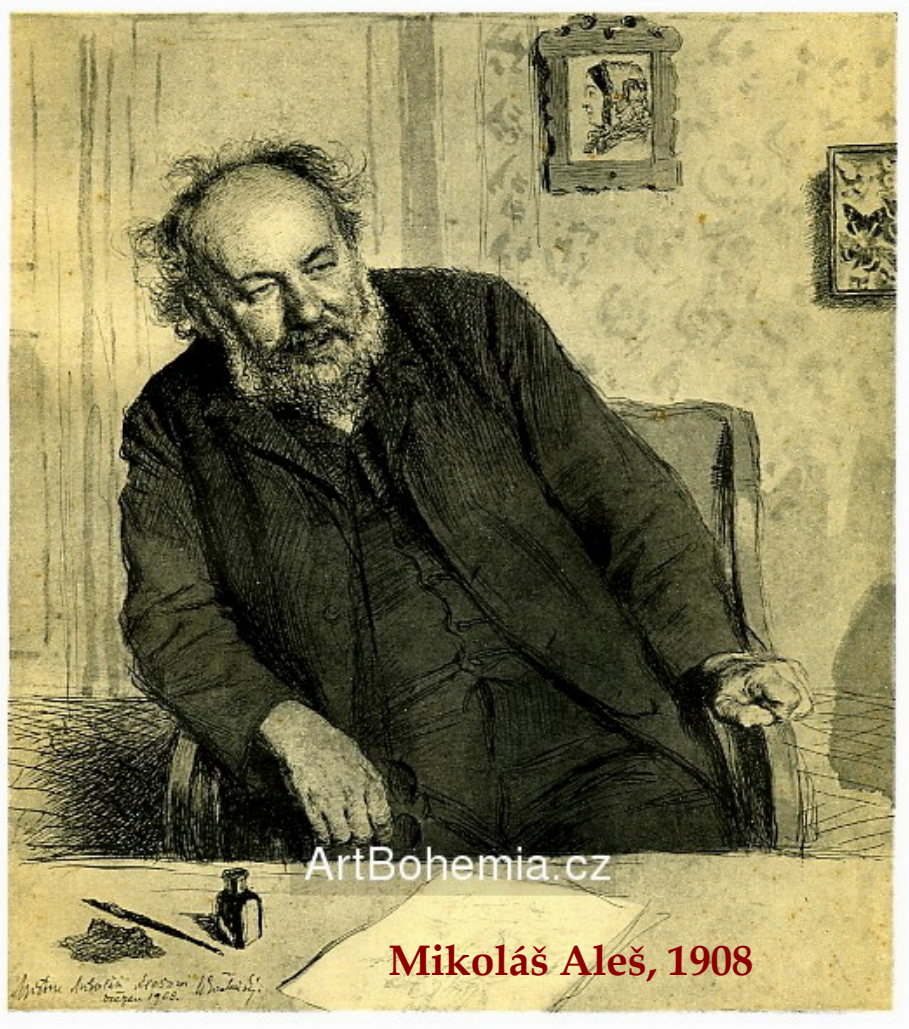

Mikoláš Aleš, 1908

František Kupka

http://www.artcyclopedia.com/artists/kupka_frantisek.html

Studoval různé filozofické směry, zapsal se do dějin světového malířství jako jeden z prvních a nejvýznamnějších průkopníků abstraktní malby.
Z tohoto období pocházejí symbolistické kompozice **Cesta ticha** (1900)
Vzdor – Černý idol (1903)
nebo **Počátek Života** (1903)

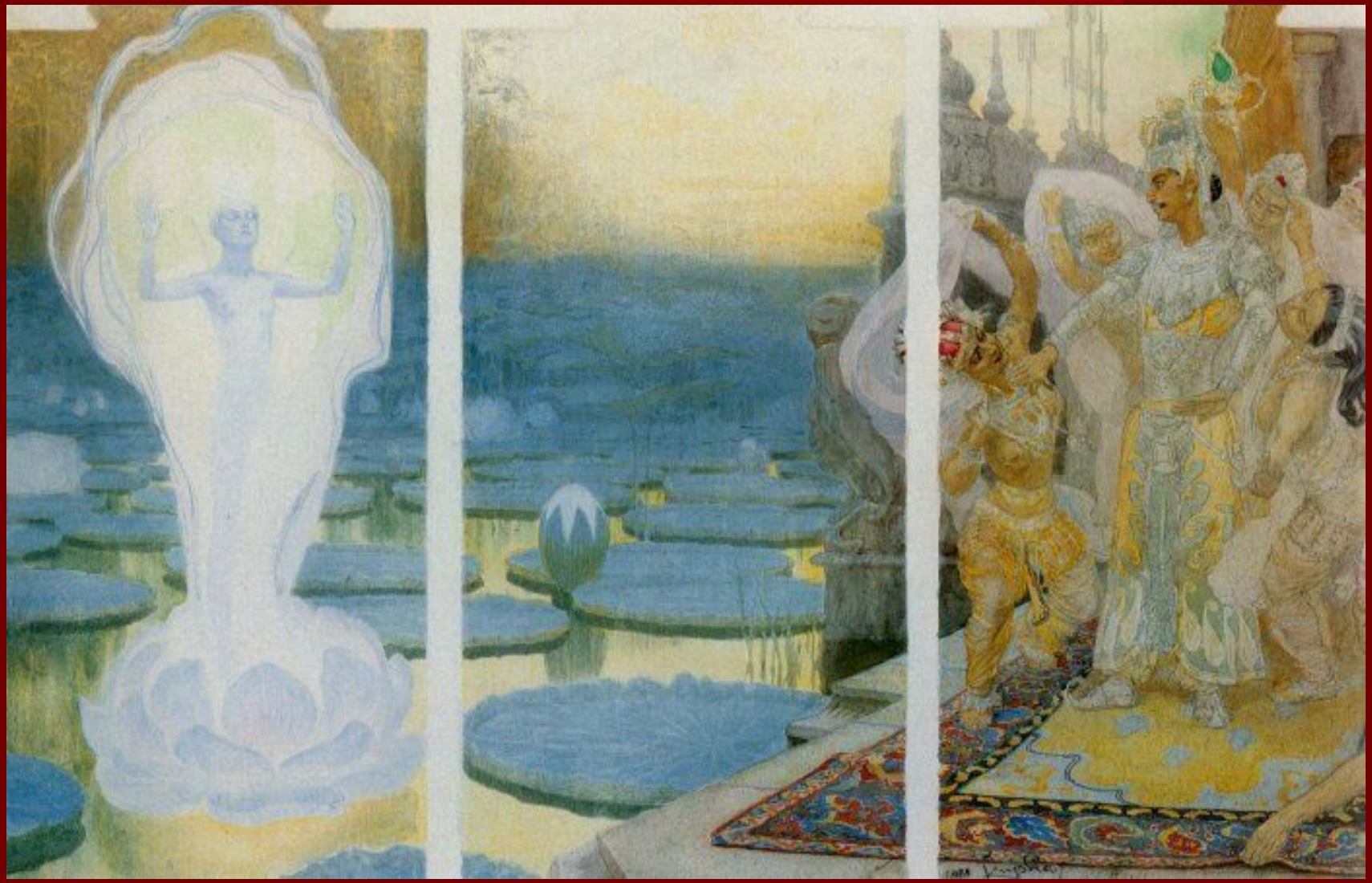

Cesta ticha (1900)

F. Kupka The Wave, 1902

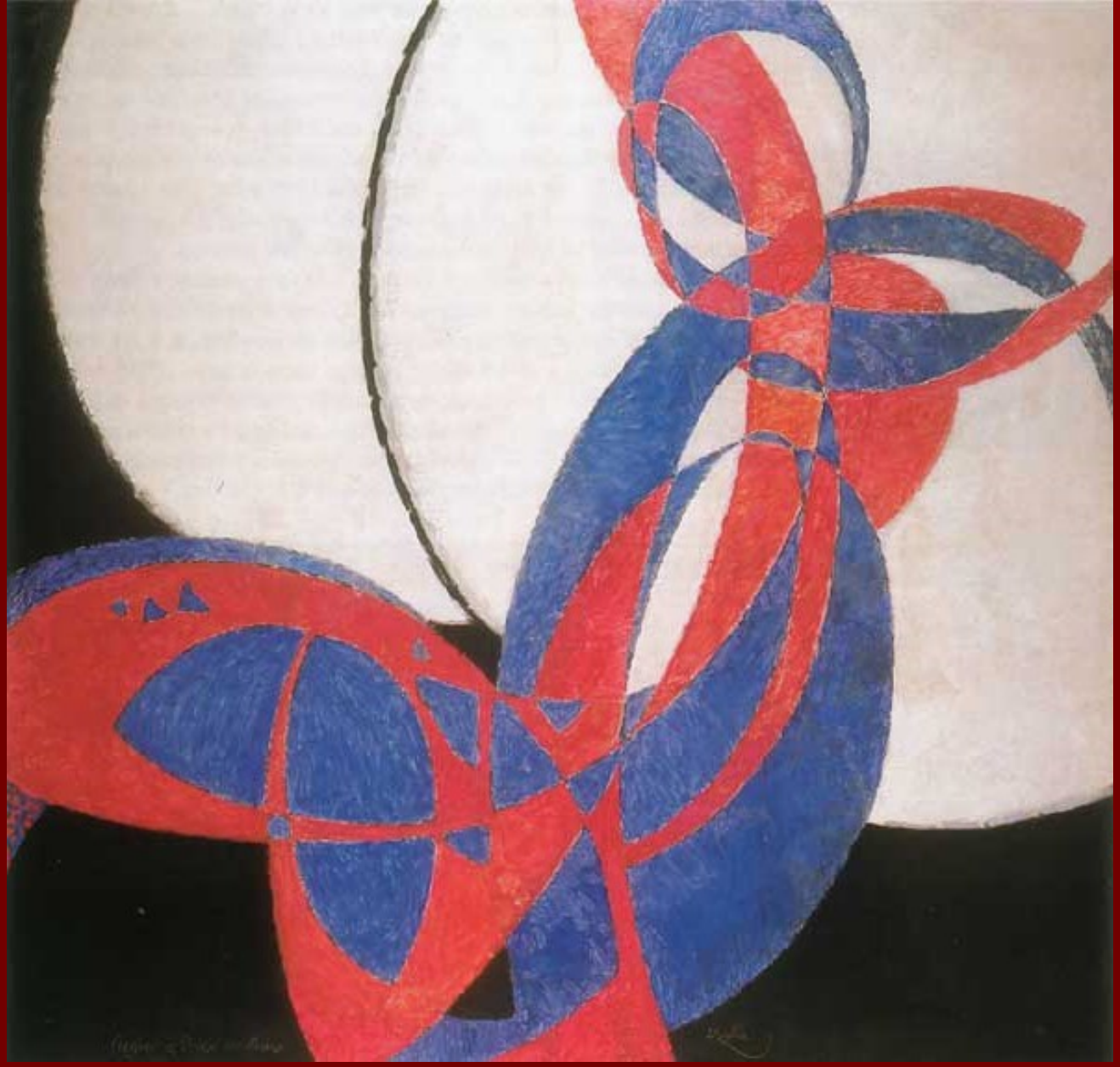

František Kupka
Amorfa – Dvoubarevná fuga, 1912

Planes by Colors, Large Nude 1909-1910

Frantisek Kupka (1871 -1957) Creation1911-20

ČESKÁ SECESE
sochařství

- Zvláště významné v této době bylo české **sochařství**, patří k němu
- **F. Bílek,**
- **S. Sucharda,**
- **B. Kafka,**
- **J. Mařatka** (Rodinův žák),
- **L. Šaloun** aj.

František Bílek

(1872– 1941)

byl významným secesně-symbolistním umělcem, sochařem, architektem, autorem užitého umění, grafikem, ilustrátorem a náboženským myslitelem.

Zpočátku byl námětem jeho děl pocit zoufalství nad vinami člověka, ale postupně převládala naděje, vykoupení a víra. Postavy se přestaly sklánět a tyčily se vzhůru s patetickými gesty. Kromě biblických námětů vytvořil postavy rodiny a mnohé postavy českých duchovních velikánů (Jana Hus, Jan Blahoslav)

Zaujat událostmi národních dějin a veden svým silným vlastenectvím tvořil sochy nejen jako postavy, ale vyjadřoval celý příběh nebo osud lidské bytosti, případně osud celého národa.

Ve svých grafikách Bílek často volil motiv vody, ohně a měsíce, vlastním navrženým písmem doprovázel některé své grafické listy.

Kresbami a dřevoryty ilustroval např. Březinovy básnické sbírky *Tajemné dálky* (1895), *Ruce* (1901), Březinovu sbírku esejů *Hudba pramenů* (1903), knihu jeho dopisů i velkou publikaci o Březinovi *Stavitel chrámu* (1941).

Žal -1909

Mojžíš -1905

Potopa

Slepci

Mistr Jan Hus - Husovy sady v Táboře

Jan Blahoslav
Přerov
1923

Budoucí dobyvatelé (1931-1937)

Jak čas nám ryje vrásky (1902)

Vyšli proroci z poušti, 1918
Ilustrace básně O. Březiny

František Bílek
Úcta

František Bílek
A v něm byla trním korunována

Zdroje:

Literatura:

- PIOJAN, José. ***Dějiny umění 9,*** 2. vyd. Balios, Knižní klub 2000. 336 s. ISBN 80-242-0217-4
- BOIS, Yve-Alai, BUCHLOH Benjamin, FOSTER Hal, KRAUSSOVÁ Rosalind. ***Umění po roce 1900.*** Slovart 2007. 704 s. ISBN 978-80-7209-952-8
- Kol.: ***Umění 20. století - Malířství, skulptury a objekty, nová média, fotografie.*** 2. vyd. Slovart 2011. 838 s. ISBN 978-80-7391-572-8
- MICHELI, Mario de: ***Umělecké avantgardy dvacátého století***. Praha SNKLHU 1964. 378 s
- DEMPSEYOVÁ, Amy. ***Umělecké styly, školy a hnutí.*** 1. vyd. Slovart 2005. 304 s. ISBN 80-7209-731-8
- Kol.: ***České umění 1900-1990.*** 1. vyd. Praha : Galerie hl. města Prahy, 280 s. ISBN: 807-01-00575
- Kol.: ***Dějiny českého výtvarného umění IV/1890-1938 (1+2).*** 1. vyd. Praha : Academia 2009. 872 s. ISBN 978-80-200-058

Elektronické zdroje:

- KASAN, Jaroslav. ***Artopedia 2: galerie světového malířství*** [CD-ROM]. 2., aktualiz. vyd.. Hořovice: Terasoft, 2003.

Internetové zdroje:

- http://cs.wikipedia.org/wiki/Secese
- http://en.wikipedia.org/wiki/Art_Nouveau
- http://www.tumblr.com/tagged/charlesrenniemackintosh?before=1338560313
- http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Art_Nouveau_line_art?uselang=cs
- http://commons.wikimedia.org/wiki/Alfons_Mucha?uselang=cs
- http://en.wikipedia.org/wiki/Hector_Guimard
- http://en.wikipedia.org/wiki/Gustav_Klimt
- http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Rennie_Mackintosh
- http://en.wikipedia.org/wiki/Antoni_Gaud%C3%AD
- http://www.sagradafamilia.cat/sf-eng/docs_instit/images.php
- http://www.greatbuildings.com/types/styles/art_nouveau.html
- http://www.tumblr.com/tagged/casa-mila?before=1344267827
- http://www.villapalladio.nl/antoni-gaudi-1852-1926/
- http://www.gwarlingo.com/2012/antonio-gaudi-and-hiroshi-teshigahara/
- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Casa_Mil%C3%A0_-_Barcelona,_Spain_-_Jan_2007.jpg?uselang=es
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_B%C3%ADlek?uselang=cs
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Frantisek_Bilek_Moses.JPG
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b6/Interior_of_St._Vitus_Cathedral_Prague_15.jpg/80px-Interior_of_St._Vitus_Cathedral_Prague_15.jpg
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/2f/Pomn%C3%ADk_Jana_Husa_v_T%C3%A1bo%C5%99e.jpg/120px-Pomn%C3%ADk_Jana_Husa_v_T%C3%A1bo%C5%99e.jpg
- http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:B%C3%ADlkova_vila?uselang=cs
- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kupka_planes_by_colors.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Kupka
- http://www.acb.cz/News/KupkaElevation.jpg
- https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR6dVQCoeYXGZ6YEytzexq-tRbu9bY1puDBHpIiROEBrYxAoxhT3A
- http://aktualne.centrum.cz/sportplus/fotogalerie/2011/12/09/foto-odev-ceskych-olympioniku-ozdobi-divoke-linie/foto/431661/
- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:La_Pedrera_003.jpg?uselang=es
- http://www.tumblr.com/tagged/casa-mila?before=1344267827
- http://25.media.tumblr.com/tumblr_m68h8eMTYW1qj80vao1_500.jpg
- http://24.media.tumblr.com/tumblr_m3rbohbwv61rv74vuo2_1280.jpg
- http://24.media.tumblr.com/tumblr_m7ruzdobxv1rrw0xho1_500.jpg
- http://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=opona&id=74
- http://www.archiweb.cz/Image/zpravy/2006-12/fata.jpg
- http://www.wikipaintings.org/en/jan-toorop